БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

8-йил чиқиши
№ 95 (1873)
14 МАЙ ЯКШАНБА 1961 ЙИЛ
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

ГРУЗИН ЮРТИ Н. С. ХРУШЧЕВНИ ҚИЗҒИН ТАБРИКЛАМОҚДА

ТБИЛИСИ, 11 МАЙ. Совет Грузияси пойтахтининг меҳнаткашлари Никита Сергеевич Хрушчевни самимий қутламоқдалар.
В. Егоров. (ТАСС) ва А. Устинов фотоси.

Грузия Коммунистик партияси Марказий Комитетига Грузия Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумига Грузия ССР Министрлар Советига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Грузиянинг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашларини шонли кун—Грузияда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топишининг 40 йиллиги билан қизғин табриклайдилар ва қутлайдилар.

Грузия Коммунистик партияси улуғ Ленин партиясининг энг кекса жанговар отрядларидан биридир. Грузия Коммунистик партиясининг тарихи шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихининг чамбарчас боғланган таркибий қисмидир. Грузия Коммунистик партиясининг ташкил топиши грузин халқининг ҳаётида сиёсий жиҳатдан катта аҳамиятга эга воқеа бўлди. Грузия Коммунистик партияси Ленинчи Марказий Комитетнинг раҳбарлигида меҳнаткашларнинг социал ва миллий-озодлик учун олиб борган курашига, Совет ҳокимияти ўрнатилганидан кейин эса, янги, социалистик ҳаёт барпо қилиш учун, республиканинг экономикаси ва маданиятини юксалтириш учун олиб борган курашига бошчилик қилди.

Грузия меҳнаткашлари қирқ йил мобайнида Закавказье халқлари билан дўстликда, мамлакатимиздаги барча халқлар билан биргаликда жамиятни коммунистик негизда қайта қуриш вазифаларини муваффақиятли суратда ҳал этиб келмоқдалар. Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида барча совет кишилари каби улар ҳам социалистик Ватанга, Коммунистик партияга чексиз садоқатларини, халқларнинг ленинча дўстлигига садоқатларини намойиш қилдилар ва мамлакатимизнинг фашист босқинчилар устидан қозонган тарихий ғалабасига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Грузин халқи ўз тақдирида туб бурилиш ясаган кураш ва меҳнатнинг шонли қирқ йиллик йўли натижаларини қонуний ифтихор туйғулари билан якунламоқда. Грузия шу йиллар ичида қудратли саноатга, кўп тармоқли қишлоқ хўжалигига, юксак даражада ривожланган социалистик маданиятга эга бўлган республикага айланди. Саноат ялпи маҳсулотининг ҳажми 1913 йилдагига нисбатан қирқ баравар кўпайди. Республикада ишлаб чиқарилаётган электр энергияси революциядан илгариги Россиянинг барча электростанциялари ишлаб чиқарган электр энергиясидан анча ортиқдир. Социалистик Грузияда металлургия, машинасозлик, кон-руда, электротехника, кимё саноати ва саноатнинг бошқа тармоқлари вужудга келтирилди ва ғоят ривожлантирилди. Карадаг—Тбилиси газопроводининг ва Грузия ССР Фанлар академияси атом реакторининг қурилганлиги кейинги йиллардаги катта ютуқларнинг бири бўлди.

Совет ҳокимияти йилларида республиканинг қишлоқ хўжалигида жуда катта, қувончли ўзгаришлар рўй берди. Коллективлаштиришнинг ғалабаси Грузия қишлоғининг қиёфасини тамомила ўзгартириб юборди. Колхоз тузуми деҳқонларга бахтли ҳаёт йўлини очиб берди. Ҳозирги вақтда республикада механикалаштирилган социалистик қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилди ва муваффақиятли суратда ривожлантирилмоқда. КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларидан илҳомланган қишлоқ меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Республика меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги тўхтовсиз ўсмоқда, грузин халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти равнақ топди. Республикада мактаб, илмий-тадқиқот муассасалари клуб, кутубхона, музей, кинотеатрларнинг кенг шохобчалари бор. Адабиёт ва санъат катта муваффақиятларга эришди.

Республика меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилишдаги муваффақиятлари Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ленинча миллий сиёсатининг амалга оширилиши натижаси, рус, украин, белорус ва Совет Иттифоқидаги бошқа қардош халқларнинг доимий ёрдами натижасидир. Грузин халқи мамлакатимиз халқларининг ягона, дўст оиласида, Коммунистик партия раҳбарлигида партия XX ва XXI съездларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, кенг авж олдирилган коммунистик жамият қурилишида янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун фидокорона кураш олиб бормоқда. Грузия меҳнаткашлари бутун совет халқи билан биргаликда ғоят баланд руҳ ва кўтаринкилик билан КПССнинг XXII съездига тайёргарлик кўрмоқдалар ва бу съездни хўжалик ҳамда маданий қурилиш соҳасида янги муваффақиятлар билан нишонлашга интилмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдирадиларки, Грузия меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун курашда куч ва ғайратларини аямайдилар. Талантли грузин халқига коммунизм қурилишида, етти йиллик план топшириқларини бажаришда, республиканинг экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Яшасин Грузия Совет Социалистик Республикасининг 40 йиллиги!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Грузия Коммунистик партияси!

Яшасин Улуғ Ватанимиз қудрати ва равнақининг мустаҳкам негизи — Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик дўстлиги!

Яшасин совет халқини коммунизм ғалабаси сари зўр ишонч билан олға бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ   **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ**   **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

ГРУЗИН ЮРТИДА ТАНТАНАЛАР

ТБИЛИСИ, 12 май. (ТАСС). Грузия ССР Олий Совети ва Грузия Компартияси Марказий Комитетининг тантанали мажлисини совет халқлари дўстлиги ва қардошлигининг мадҳияси деб аташ мумкин.

Турли ёш ва касбдаги кишилар эрта билан спорт саройининг катта залига тўпландилар. Кекса большевиклар. Грузияда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун курашган кишилар, бундан қирқ йил муқаддам, эҳтимол ундан ҳам аввалроқ биринчи марта: «Мени партия аъзолигига қабул қилишингизни сўрайман...» деб ариза ёзган кишилар ҳурматли кишилар учун ажратилган ўринларда ўтирибдилар. Бу ерда шу кунларнинг вахтасини дадил қабул қилиб олган кишилар — саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари, фан, техника ва маданиятнинг таниқли арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари ҳозир бўлганлар. Бутун совет халқи спорт саройига тўплангандек туюлади — грузинча русча, украинча, белорусча, литвача ва қозоқча гаплар эшитилади Қардош республикаларнинг барча халқлари грузин дўстларига муваффақият тилаб айтган гапларини энг шонли кунда — Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилган ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 40 йиллигида уларга топшириш учун ўзларининг энг яхши фарзандларини бу ерга юборганлар.

Саҳнанинг турида В. И. Лениннинг байроқлар билан ўралган скульптура портрети. Мажлис очиладиган тантанали пайт яқинлашади. Зал бирданига ҳаракатга келди. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе, Грузия ССР Министрлар Советининг раиси Г. Д. Джавахишвили, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси Г. С. Дзоценидзе, иттифоқчи республикалар делегацияларининг бошлиқлари президиумга чиққанларида Грузиядаги барча автоном республикалар, область ва район меҳнаткашларининг залда ҳозир бўлган 10 мингга яқин вакили улар шарафига гулдурос овация қилди.

В. П. Мжаванадзе тантанали юбилей мажлисини очиб, Грузия Компартияси Марказий Комитети, Грузия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг коммунистлари, ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашлари номидан Грузия ССРни ривожлантириш ва яшнатиш тўғрисида катта ғамхўрлик қилаётганликлари учун Н. С Хрушчев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Ленинчи Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига энг самимий миннатдорчилик сўзлари билан мурожаат қилади. В. П. Мжаванадзе коммунизм қурилишида республикага доим қардошларча катта ёрдам кўрсатиб келаётган Ватанимизнинг барча халқларига ва аввало, улуғ рус халқига самимий миннатдорчилик изҳор қилади.

Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Президиумини мажлиснинг фахрий президиумига сайлаш тўғрисида таклиф тушганида залда яна гулдурос қарсаклар бошланди.

Ўртоқ В. П. Мжаванадзе «Грузияда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топишининг 40 йиллиги» тўғрисида доклад қилди.

Ўртоқ В. П. МЖАВАНАДЗЕ нутқи

Бугун бизнинг катта байрамимиз. Республикамизнинг меҳнаткашлари Грузияда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топишининг шонли 40 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқдалар.

Биз, — деди докладчи,—бугун босиб ўтилган йўлни кўздан кечириб, бутун ўтган 40 йилга назар ташлар эканмиз, биринчи муҳаббат ва миннатдорчилик сўзларимизни улуғ Ленинга бағишлаймиз. Совет мамлакати халқларининг ҳаётида бутун инсониятнинг тақдирида бошланган янги давр улуғ Лениннинг номи билан чамбарчас боғланган. Грузин халқи Совет ҳокимияти йилларида эришган барча ғалабаларини Лениннинг номи билан боғлайди.

Грузин халқи ўзининг революцион традициялари билан, ўз орасидан халқлар озодлиги ва бахти учун ажойиб курашчилар етишиб чиққанлиги билан фахрланади. Сталин, Кецховели, Цулукидзе, Цхакая, Жапаридзе, Шаумян, Орджоникидзе. Махарадзе, Орахелашвили ва шулар каби атоқли революционерлар, марксчи-ленинчилар Грузиядаги большевистик ташкилотларга раҳбарлик қилдилар.

Россияда Октябрь революцияси ғалаба қилганидан кейин, деб эслатиб ўтади докладчи, Грузияда меньшевикларнинг контрреволюцион партияси ҳокимиятни вақтинча ўз қўлига олди. Грузияда халққа хиёнат қилган сотқинларнинг ҳукмронлиги қарийб уч йил давом этди. Грузия меҳнаткашлари ана шу йилларда большевистик ташкилотларнинг раҳбарлигида Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун қаттиқ кураш олиб бордилар. 1921 йилда Грузияда Совет ҳокимияти ғалаба қилиши билан бутун Закавказьени озод қилиш тугалланди.

Грузия меҳнаткашлари шонли 40 йилликни халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида ажойиб муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. 1960 йилда саноат ялпи маҳсулоти ҳажми 1913 йилдагига нисбатан 40 баравар кўпайди. Ҳозирги вақтда республикада 1913 йилдагига нисбатан 41 баравар кўп тош кўмир қазиб чиқарилмоқда, 190 баравар кўпроқ электр энергияси ишлаб чиқарилмоқда. Грузияда аҳоли жон бошига қўшни Туркиядагига нисбатан 8 баравар кўпроқ электр энергияси тўғри келади.

Ҳозир Грузия — ғоят ривожланган кўп тармоқли саноат республикасидир. Совет ҳокимияти йилларида Грузияда бир мингга яқин саноат корхонаси қурилди ва ишга туширилди

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Совет ҳокимияти йилларида республика қишлоқ хўжалиги босиб ўтган ажойиб йўлни тасвирловчи рақамлар келтирди. 1921 йилда Грузияда атиги 550 тонна яхши навли чой барги олинган бўлса, 1960 йилда 157 минг тонна чой барги олинди. Ҳозирги вақтда республикадаги чой плантациялари 1921 йилдаги 1000 гектар ўрнига тахминан 60000 гектар майдонни эгаллайди. Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилганига қадар ўтган йиллар ичида цитрус ўсимликлари жуда кам эди. Мамлакатимиз ўтган йили 500 миллион донадан кўпроқ грузин мандарини, апельсини, лимони, шунингдек неча ўн минг тонналаб узум ва мева олди.

1953 йил сентябрь ойидан кейин бутун мамлакат қишлоқ хўжалигида бўлгани каби, Грузия деҳқончилиги ва чорвачилигини ривожлантириш соҳасида ҳам айниқса катта ўзгаришлар рўй берди. 1959—1960 йилларда колхозларнинг пул даромадлари 1940 йилдагига нисбатан 4,7 баравар, 1953 йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўпайди. Колхозларда меҳнат кунининг қиймати анча ортди.

Аммо, — дейди ўртоқ Мжаванадзе, — совет кишилари эришилган муваффақиятлар билан хотиржам бўлиб қололмайдилар.

Докладчи етти йиллик план республиканинг қишлоқ хўжалиги ва бутун экономикасига очиб берадиган буюк истиқболлар тўғрисида гапиради. Грузия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг кўп тармоқлари, — дейди ўртоқ Мжаванадзе, — етти йиллик бошланганига қадар совет даврида ўтган ҳамма йилларга деярли тенг келадиган йўлни етти йил ичида босиб ўтади. Етти йилликнинг учинчи йили қизғин иш билан бошланди. Бу йил республикада маккажўхори етиштириш учун умумхалқ ҳаракати бошланганлиги билан айниқса қувончлидир. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми ва бу Пленумдан кейин чақирилган Закавказье республикалари қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгаши Грузия қишлоқ хўжалигининг тақдири учун катта воқеа бўлди. Ана шу кенгашнинг ишида ўртоқ Н. С. Хрушчев қатнашган эди. Грузиянинг колхозчи деҳқонлари партия Марказий Комитетининг оталарча ғамхўрлигига амалий ишлар билан жавоб бермоқдалар. Грузия ССР шу йилнинг биринчи кварталида давлатга гўшт сут, тухум сотиш планини ошириб бажарди. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг бутун куч-ғайрати мавжуд камчиликларни жуда қисқа вақт ичида бартараф қилишга қаратилган. Бу йил республикада кўкламги экиш агротехника жиҳатидан энг қулай муддатларда ўтказилди. Маккажўхори ўтган йиллардагидан бир неча марта кўп миқдорда квадрат-уялаб экилди.

Ўртоқ Мжаванадзе докладининг анча катта қисми Грузияда меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш учун қандай ишлар қилинаётганлигига бағишланди. Кейинги 20 йил ичида республикада давлат кооператив савдосининг чакана товар обороти 2,8 баравар ортди. Совет Грузияси аҳоли жон бошига тўғри келадиган врачлар миқдори жиҳатидан дунёда биринчи ўринни олди. Грузия ССР ҳар минг кишига тўғри келадиган ўқувчилар сони жиҳатидан барча капиталистик давлатлардан, шу жумладан АҚШ, Франция ва Англиядан ўзиб кетди.

Санъат ва адабиётни ривожлантириш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. Грузия шоирлари ва ёзувчиларининг кўп асарлари қардош совет халқлари ва чет мамлакатлар халқларининг тилларига таржима қилиб чиқарилди.

Докладчи СССР халқлари дўстлигининг ҳаётбахш кучи тўғрисида, бир-бирларининг миллий маданиятини бойитаётган қардош иттифоқчи республикалар халқларининг ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами тўғрисида гапиради. Грузия меҳнаткашлари, деб таъкидлайди ўртоқ Мжаванадзе, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно раҳбарлиги туфайли муваффақиятларга эришди. Грузия Коммунистик партияси Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг содиқ жанговар отряди бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади.

— Қадрдон Никита Сергеевич, азиз ўртоқлар — мамлакатимиздаги қардош халқларнинг вакиллари, — деди ўртоқ Мжаванадзе докладининг охирида, — Грузия коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан сизларни ишонтириб айтаманки, республикамизнинг ишчилари ва хизматчилари, колхозчилари ва зиёлилари, барча меҳнаткашлари КПСС XXII съездини хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун ўз кучлари ва ғайратларини аямайдилар. **(Ўртоқ В. П. Мжаванадзенинг доклади кўп марта қарсаклар билан бўлиниб турди).**

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ нутқи

Тантанали мажлисда гулдурос қарсаклар билан кутиб олинган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади. У бундай деди:

Қадрли ўртоқлар, дўстлар!

Бугун Грузия меҳнаткашлари, улар билан бирга эса бутун улуғ мамлакатимиз, қардош совет халқларининг бутун аҳил оиласи сизнинг республикангизда Совет ҳокимияти ўрнатилган ва Грузия Коммунистик партияси тузилган куннинг қирқ йиллигини нишонламоқдалар.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ электровозсозлик заводи ишчиларининг меҳмони

ТБИЛИСИ, 13 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бугун эрталаб В. И. Ленин номидаги электровозсозлик заводининг цехларини кўздан кечирди. Грузия Коммунистик партияси ва Грузия ССР ҳукуматининг раҳбарлари Н. С. Хрушчевга ҳамроҳ бўлдилар. Ишчилар Н. С. Хрушчевни қизғин кутиб олдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ФРАНЦУЗ ГРАЖДАНЛАРИ ЛУИЗА ОФФМАН, НИКОЛА ОФФМАН ВА ЭЖЕН ЛАШЕЛАРНИ II ДАРАЖА ВАТАН УРУШИ ОРДЕНЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

1944 йилда Францияда немис-фашист концлагерида қамоқда бўлган совет гражданлари Никитинларга мардона ёрдам кўрсатганликлари ва уларнинг қизини ҳалокатдан сақлаб қолганликлари учун француз гражданлари Луиза Оффман, Никола Оффман ва Эжен Лаше **II даража Ватан уруши** ордени билан мукофотлансинлар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1961 йил 11 май.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ БАЙРАМИДА ҚАТНАШИШ УЧУН КЕЛДИ

ПРАГА, 12 май. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси Чехословакия Коммунистик партиясининг 40 йиллиги байрамида қатнашиш учун бугун Чехословакия Социалистик Республикасига келди.

КПСС делегациясини Праганинг асосий вокзалида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Антонин Новотний, Чехословакия Социалистик Республикасининг партия, давлат ва жамоат арбоблари кутиб олдилар.

МЕҲНАТКАШЛАР КУРАШИНИНГ АВАНГАРДИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ТАБРИГИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети партиямиз ва совет халқи номидан барча чехословак коммунистларини. Чехословакия Социалистик Республикасининг меҳнаткашларини, унинг жанговар революцион марксчи-ленинчи партиясининг 40 йиллиги билан самимий табриклади.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитетига юборилган табрикномада таъкидлаб ўтиладики, ана шу қирқ йил мобайнида Чехословакия Коммунистик партияси ўз ватани меҳнаткашларининг икки тенг ҳуқуқли халқ—чехлар ва словакларнинг чинакам мустақил ва демократик давлати қурилиши учун, социалистик Чехословакия учун кураши авангардида бормоқда.

Меҳнатсевар ва талантли чехословак халқининг социалистик қурилишда эришган жуда катта муваффақиятлари, дейилади сўнгра табрикномада, Чехословакия Социалистик Республикасининг социализмнинг капитализм билан иқтисодий мусобақада социализм ғалабаси ишига қўшган муҳим ҳиссасидир. Азиз чехословак ўртоқларимиз биз сизлар билан бирга сизнинг шонли муваффақиятларингиздан қувонамиз ва фахрланамиз.

Чехословакия Коммунистик партияси халқаро коммунистик ҳаракатнинг жанговар отрядларидан биридир. У, ижодий марксизм-ленинизм байроғини баланд кўтариб бормоқда.

КПСС Марказий Комитети социалистик жамият қурилишини тугаллашда, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашда азиз чехословак дўстларга янги муваффақиятлар тилади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СУШИЛКА ХЎЖАЛИГИДА ТЎЛА ТАРТИБ БЎЛСИН

Ҳар қандай шароитда, ҳатто жуда ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам пахта тайёрлашни муваффақиятли ўтказишнинг энг муҳим омили сушилка хўжалигини ўз вақтида тайёрлаб қўйишдир. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети шу масалани қараб чиқдилар ва область, район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси, колхоз правлениелари ва совхоз раҳбарлари зиммасига барча хўжаликларда пахтани йиғиб-териб олиш ва ГОСТда белгиланган қоидаларга аниқ риоя қилган ҳолда давлатга топшириш юзасидан тадбирлар белгилашни ва амалга оширишни юкладилар.

1 сентябрга қадар пахтани очиқ ҳавода, офтобда қуритиш учун совхозларда умумий сатҳи 220 минг квадрат метр бўлган 110 та, колхозларда умумий сатҳи 1 миллион 200 минг квадрат метр бўлган 2.000 та асфальтланган янги майдонча қурилиши лозим. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қарорида ҳар бир область ва Қорақалпоғистон автоном республикасида қанчадан майдонча қуриш лозимлиги аниқ кўрсатиб берилган.

Совхозларда асфальтланган майдончаларни хўжалик усулида, колхозларда эса «Узсельхозтехника»нинг район бўлимлари ва колхозлараро қурилиш ташкилотлари кучи билан қуриш мўлжалланган. Бундай майдончаларни қуришда қурилиш ташкилотлари Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг машина-йўл станциялари ва шартномалар асосида саноат корхоналари оталик ёрдами беришлари керак. Қурилишга ташкилий-техникавий раҳбарлик қилиш «Узсельхозтехника» бошқармасига юклатилди. Колхоз правлениеларига ва колхозлараро қурилиш ташкилотларига, шунингдек, совхозлар бош бошқармасига янги майдончалар қуриш ва эски сушилка хўжалигини ремонт қилиш учун махсус бригадалар ташкил этиш тавсия қилинди. Колхозларнинг талабига мувофиқ асфальтланган майдончалар қурилишига узоқ муддатли қарз бериб турилади.

Янги майдончалар қуриш билан бирга биринчи сентябргача мавжуд сушилка хўжалигининг ҳаммасини майдончалар, хирмонлар, усти берк саройлар, газ билан ишлайдиган ва бошқа сушилкаларни тахт қилиб қўйиш лозим. Барча хўжаликларга бир ой муддат ичида ремонт учун зарур материаллар ва сушилкалар учун керакли кўмирга бўлган талабни аниқлаб чиқиш тавсия қилинди. Кўмир, асбоб-ускуналар ва материаллар, шу жумладан қум-шағал материалларини ажратиш «Узсельхозтехника»га ва «Ўзбекбирлашув»га топширилди. Республика Госплани зиммасига пахта қуритиш учун энг сифатли кўмир ғамлаб қўйиш юклатилди.

Колхозларга асфальтланган янги майдончаларни «Узгипролегпром» лойиҳасига мувофиқ 600 квадрат метрли қилиб қуриш тавсия этилди. Бу лойиҳалаш институтига «Узсельхозтехника»нинг район бўлимларини ана шундай асфальтланган майдончалар қуриш учун техникавий ҳужжатлар билан таъминлаш, шунингдек совхозларда очиқ ҳавода, офтобда пахта қуритиш учун 2 минг квадрат метрли асфальтланган майдончалар лойиҳасини тайёрлаш топшириғи берилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Халқ хўжалиги кенгашига шу йили қоп-қанорсиз келтириладиган пахтани қабул қилиб оладиган механизмларнинг иш ўрнини асфальтлаб қўйиш топширилди. 210 та тайёрлов пунктида 1 миллион 50 минг квадрат метр майдонда ана шундай иш амалга оширилади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети сушилка хўжалигини тайёрлаш юзасидан қабул қилинган қарорда қўл катоклари тайёрлаш учун қора металлар прокатини қаердан ва қанча миқдорда олиш лозимлиги, асфальтланган майдончаларни механизациялаш ва қуриш учун пахта заводларига қарз бериш тартибини белгилаб бердилар.

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИ II СЪЕЗДИНИНГ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон хотин-қизларининг II съезди 1961 йил 16 май эрталаб соат 10 да Алишер Навоий номли академик опера ва балет театрида очилади.

ГРУЗИН ЮРТИДА ТАНТАНАЛАР

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан сизларни ва сизлар орқали Грузиянинг ҳамма меҳнаткашларини самимий табриклашга, республикангизга, ишчилар, колхозчилар ва зиёлиларга бахт-саодат ва равнақ, севикли Ватанимизнинг бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янада муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Н. С. Хрушчев шонли қирқ йиллик совет халқининг ижодий активлиги ғоят ўсган вазиятда нишонланаётганлигини таъкидлади. Бутун мамлакатда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бўладиган XXII съезди шарафига социалистик мусобақанинг қудратли тўлқини кучайиб бормоқда.

Н. С. Хрушчев XXII съезд партиянинг янги программасини муҳокама қилиши ва қабул этишини эслатиб ўтиб, бундай деди: Партиянинг Владимир Ильич Ленин ишлаб чиққан иккинчи программасини партиямиз шараф билан бажарди. Совет мамлакатида социализм тўла ва узил-кесил ғалаба қилди. Ҳозирги кунда совет халқи коммунистик қурилишни кенг авж олдириш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилмоқда.

Социализм Ватанимиз қиёфасини тамомила ўзгартирди, деб давом қилди Н. С. Хрушчев. Совет кишилари социализмнинг моддий ва маънавий ноз-нематларидан кун сайин кўпроқ баҳраманд бўлмоқда. Меҳнаткашлар турмуш даражасининг асосий кўрсаткичи — СССРнинг миллий даромади ўтган йил СССРнинг ҳозирги чегаралари доирасида 1913 йилдаги миллий даромад ҳажмига нисбатан 23 баравар ўсди. 1960 йилда ишчи ва хизматчиларнинг ҳаммасини етти ва олти ссатлик иш кунига кўчириш тугалланди. Мамлакатимиз тарихида биринчи марта ишчи ва хизматчилардан олинадиган солиқларни бекор қилиш ҳақида Қонун қабул қилинди. Ҳажми жиҳатидан мисли кўрилмаган даражада уй-жой қурилиши программаси амалга оширилмоқда. Биргина кейинги икки йил ичида шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида жамъи 165 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жойлар, ёки 4 миллион 600 мингта квартира қурилди. Қишлоқ районларида катта кўламларда олиб борилаётган уй-жой қурилишини ҳисобга олганда, кейинги икки йил ичида Совет Иттифоқининг 20 миллиондан ортиқ гражданини янги уйларга кўчиб чиқди. Ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи, колхозчиларнинг реал даромадлари тобора ўсмоқда.

Н. С. Хрушчев Америка Қўшма Штатлари президенти Кеннеди жанобларининг яқинда берган баёнотини эслатиб ўтди. Президент Кеннеди ўз баёнотида социалистик системамизни, социалистик давлатларимизни койиса ҳам, айни вақтда бу система, социализм муваффақиятлари капиталистик мамлакатларнинг халқларига қандай прогрессив революцион таъсир кўрсатаётганлигини эътироф этади. Кеннеди жаноблари баёнотининг у, Совет Иттифоқи халқлари қирқ йил мобайнида ўз экономикасини ривожлантиришда шундай катта муваффақиятларга эришдики, бу муваффақиятлар экономикаси қолоқ ва аҳолининг турмуш даражаси паст бўлган мамлакатлар халқлари учун айниқса буюк жазб этиш кучига эгадир, деб айтган ўринлари ҳақиқатан ҳам менга манзур бўлди, ўртоқлар, деди Н. С. Хрушчев.

Мавжуд бўлган реал аҳволни кўзда тутиб, деб давом қилди Н. С. Хрушчев, халқлар бир планетада яшашлари ва ривожланишлари лозим эканлигини назар-эътиборга олиб, турли тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабатларда умумий тил топишимиз зарур, тинч-тотув яшашга эришмоғимиз лозим. Тинчлик учун, тинчликни сақлаб қолиш учун кураш масаласи одамлар яшаб турган давлатларнинг социал ва сиёсий тузуми қандай бўлишидан қатъи назар, жаҳондаги барча кишиларга тааллуқли масаладир. Биз халқлар учун мустаҳкам тинчлик бўлишини таъминлашга интилиб, бошқа давлатлар билан ўз муносабатларимизни шунга асосланиб қуриб келдик ва қурмоқдамиз. Биз бутун дунёда тинчлик бўлишини таъминлашга интилмоқдамиз.

Биз шунга аминмизки, деди Н. С. Хрушчев, социалистик жамиятимиз марксча-ленинча илмий қоидаларга асосланиб, коммунизм йўлидан муваффақиятли суратда ривожлана боради ва бирин-кетин ғалаба қозона беради. Биз коммунизмнинг шу вақтгача мавжуд бўлган ёки ҳозирда мавжуд бўлган барча системаларга нисбатан ғоят устун эканлигига аминмиз. Келажак коммунизмники эканлигига, марксизм-ленинизм ғоялари тантанасига астойдил аминмиз ва бу ғоялар муқаррар ғалаба қозонади!

Бу ғалабани найза ёки ракеталар ёрдами билан халқларга элтилишининг ҳожати йўқ. Йўқ! Ҳар бир давлатнинг халқи бу ғалабани курашиб қўлга киритади. Биз шунга аминмизки, Совет Иттифоқининг, барча социалистик мамлакатларнинг намунаси, тажрибасига инонган ва бундан илҳомланган бутун дунё халқлари биз бошлаб берган йўлдан борадилар.

Совет ҳукуматининг бошлиғи сўнгра социалистик тузум замиридаги буюк кучлар ҳақида гапирди. Шу муносабат билан у мамлакатимизнинг космосни биринчи бўлиб забт этганлигини таъкидлади.

Совет кишиси — Юрий Гагариннинг космосга қилган парвози одамнинг космосга биринчи марта учишида мамлакатимизнинг, социализм мамлакатининг биринчиликни олганлигини абадий мустаҳкамлади.

Биз американикларнинг одам тушган ракетани космосга учирганликларини табриклаймиз, албатта ва буни оддий бир воқеа деб ҳисоблаймиз. Биз ишга ҳамиша реал қараймиз — бировлар қилган ишни бошқалар ҳам қилиши мумкин; гап бу муваффақиятга кимнинг олдин эришувидадир, холос. Бироқ, бутун дунё бизнинг «Восток» космик кемамизнинг учишини ҳаққоний равишда мислсиз деб ҳисоблайди ва ҳақиқатан ҳам шундай. Совет космик кемаси Ер шари атрофини айланиб учди, американиклар эса, баъзи журналистларнинг айтганидек, космосга «сакраш»га муваффақ бўлдилар, холос. Аммо биз ишонамизки, американиклар биз қилган ишни такрорлайдилар, лекин фақат **такрорлайдилар**, биз эса бунга ҳозирдаёқ эришдик. Совет фани ва техникасининг ана шу ғалабаси мамлакатимиз учун катта шараф бўлиб, совет халқини ғоят мамнун қилмоқда.

Биз, совет кишилари ўз саодати учунгина эмас, балки бутун инсониятнинг саодати йўлида меҳнат қилаётганлигимиз ва жасорат кўрсатаётганлигимиздан, социализм ва коммунизмга йўл очиб беришдек, юлдузлар сари йўл очиб беришдек буюк шарафга муяссар бўлганлигимиздан ғоят мамнунмиз.

Н. С. Хрушчев етти йиллик планнинг улуғвор топшириқлари муваффақиятли бажарилаётганлигига тўхталиб, бутун мамлакатда меҳнат ғайрати жўш уриб, кун сайин янада авж олаётганлигини, коммунизм қурилиши чинакам умумхалқ иши бўлиб қолганлигини айтади. Улуғ Лениннинг социализм халқ ижодкорлигининг, оммавий меҳнат қаҳрамонлигининг битмас-туганмас манбаларини вужудга келтиради, деб айтган сўзлари амалда бажарилди. Бутун халқнинг бу меҳнат ғайрати коммунистик қурилиш планларининг бажарилишига қаттиқ гаровдир.

Буюк тарихий ғалабалар ва муваффақиятлар — барча қардош совет халқлари меҳнат ғайратининг натижасидир. Грузия меҳнаткашлари социалистик жамият қуриш ишига катта ҳисса қўшдилар ва ҳозир коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш устида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бутун мамлакат билан бирга Совет Грузияси тарихий тараққиёт йўлида жуда катта қадамлар қўйди. Қирқ йил ичида у юксак даражада ривожланган кўп тармоқли саноатга, механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданиятга эга бўлган яшнаган социалистик республикага айланди.

Грузия Совет Социалистик Республикасининг ютуқлари — Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг — халқлар дўстлиги ва қардошлиги сиёсатининг тантанасини кўрсатувчи яққол намунадир.

Н. С. Хрушчев ўз нутқида грузин халқи совет халқлари оиласида ўз бахтига эришгунча машаққатли ва мураккаб йўл босиб ўтганлигини таъкидлади. Грузиянинг XIX аср бошларида Россияга қўшилганлиги унинг тарихий тақдирида бурилиш босқичи бўлди. Ҳаётнинг ўзи тақозо этган ана шу прогрессив акт грузин халқини қирилиб кетишдан сақлаб қолди, грузинларни, арманларни, озарбайжонларни асрлар бўйи эзиб, қириб келган ажнабий золимларнинг Закавказьега ваҳшийларча бостириб киришларига хотима берди.

Грузин халқининг рус халқи билан ва мамлакатимиздаги бошқа халқлар билан дўстлиги чор самодержавиесига қарши ва феодал-капиталистик зулмга қарши биргаликда олиб борилган революцион курашда мустаҳкамланди ва чиниқди. Ишчилар синфи тарих майдонига чиққан ва Ленин ташкил этган большевиклар партияси бу курашга бошчилик қилган пайтдан буён ана шу кураш айниқса катта муваффақият қозона бошлади.

Грузиядаги революцион ишчилар ҳаракати катта ва шонли тарихга эгадир, деди Н. С. Хрушчев. Кейинчалик партиянинг атоқли арбоби бўлиб қолган И. В. Сталин Грузиядаги ва бутун Закавказьедаги революцион социал-демократиянинг таниқли раҳбарларидан бири эди. Бутун Закавказьедаги каби Грузиядаги оммавий революцион ҳаракат ҳам очиқ-равшан ифодаланган интернационал тусини олди. Буерда грузинлар, руслар, арманлар ва озарбайжонлар бир ёқадан бош чиқариб курашдилар. Владимир Ильич Ленин Закавказье большевистик ташкилотларининг интернационал традицияларига жуда юксак баҳо берди ва уларни партиямизнинг бошқа ташкилотларига намуна қилиб кўрсатди.

И. В. Сталин, Л. Кецховели, М. И. Калинин, П. Жапаридзе, С. Шаумян, Г. Оржоникидзе, М. Цхакая, Ф. Махарадзе, С. М. Киров, В. Стуруа, Камо (Тер-Петросян) ва шулар каби бошқа кўп атоқли раҳбарлар Грузия меҳнаткашларининг революцион курашига бошчилик қилдилар.

Совет ҳокимияти Грузия меҳнаткашларини эркин ижод, янги ҳаёт қурилишининг кенг йўлига олиб чиқди. Совет Грузияси қирқ йилдан буён бошқа совет республикалари билан қардошлик иттифоқида ана шу йўлдан, Ленин кўрсатиб берган йўлдан олға бормоқда. Совет Грузияси шу йиллар мобайнида тамомила ўзгарди ва гуллаб-яшнади. Республикада халқнинг фидокорона меҳнати билан кучли экономика вужудга келтирилди. Тараққий этган кўп капиталистик давлатлар ана шу экономикага ҳасад қилишлари мумкин. Республиканинг маданияти мисли кўрилмаган юксак даражага кўтарилди. Халқ яхши яшайдиган бўлиб қолди, руҳан ўсди.

Н. С. Хрушчев Грузияда Совет ҳокимияти йилларида рўй берган ўзгаришларга тўхталиб, республика йирик саноатининг маҳсулоти уруш арафасидаёқ 1913 йилдаги даражадан қарийб 27 баравар ортганлигини айтди. Грузия халқининг Коммунистик партия ва Совет ҳокимиятига, марксизм-ленинизм ғояларига садоқати улуғ Ватан урушининг оғир йилларида айниқса кучли суратда намоён бўлди. Сержант Егоров билан биргаликда рейхстаг устига Ғалаба байроғини тиккан сержант Кантариянинг қаҳрамонлик зафарларини барча совет кишилари эслайдилар.

Совет ҳокимияти йилларида республикада кўп тармоқли саноат — металлургия ва машинасозлик саноати, шу жумладан станоксозлик ва асбобсозлик, электротехника ва кимё саноати, енгил ва озиқ-овқат саноатининг хилма-хил тармоқлари вужудга келтирилди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи, Грузия ана шу катта муваффақиятларга рус, украин, белорус халқларининг, мамлакатимиздаги барча халқларнинг ёрдами туфайли эришганлигини айтади. Бизнинг социалистик қардошлик оиламиз ана шундай ўзаро ёрдам, ўзаро ҳурмат принципига асосланиб қурилганлиги учун ҳам кучлидир. Ҳар бир халқ ягона оила бўлиб, умумий мақсад сари олға бормоқ учун бошқа халқларга ёрдам беришни ўзининг интернационал бурчи деб ҳисоблайди. Ватанимиз халқларининг ана шу социалистик қардошлигини мустаҳкамлаш — ҳар бир совет кишисининг бурчидир.

Саноат ходимларининг фидокорона меҳнати жуда яхши натижалар берди деди сўнгра Н. С. Хрушчев. Етти йиллик дастлабки икки йилининг якунлари план топшириқларини тўлатибгина эмас, балки ошириб бажариш учун ҳам барча имкониятлар бор эканлигини кўрсатади.

Совет ҳукумати бошлиғи республика илғорлари ва новаторларининг номларини айтиб, бу кишилар етти йилликнинг чинакам қаҳрамонларидир, деди. Республикадаги саноат корхоналарининг барча ишчилари уларнинг ютуқларига тенглашмоқлари керак. Етти йиллик план Грузия саноати ходимлари олдига жуда жиддий ва ғоят масъулиятли вазифалар қўйди. Ишчиларнинг асосий қисми илғорларнинг кўрсаткичларига эришиб олса, у ҳолда етти йиллик план тўла бажарилибгина қолмай, балки оширилиб ҳам бажарилади.

Н. С. Хрушчев Совет Грузиясининг ишчилар синфига халқ бойлигини кўпайтирадиган, барча моддий нематларни вужудга келтирадиган ижодий меҳнатида янги, янада катта муваффақиятларга эришувини чин кўнгилдан тилади.

Н. С. Хрушчев Грузиянинг қишлоқ хўжалиги масалаларига ўтиб, республикада қудратли техника базасига таянувчи кўп тармоқли йирик социалистик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши вужудга келтирилганлигини айтди. Республика 1960 йилда давлатга гўшт, сут, тухум, жун, мева ва дафна (лавр) дарахти барги сотиш планларини ошириб бажарди. Республиканинг чойкорлари анча катта муваффақиятларга эришдилар.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини тағин ҳам юксалтириш соҳасида катта, лекин бемалол бажариш мумкин бўлган вазифаларни қўйди. Қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашида Грузия Республикаси дон, хусусан маккажўхори, гўшт, сут, чой, узум, мева етиштириш юзасидан юксак мажбуриятлар олди. Н. С. Хрушчев маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш Грузия қишлоқ хўжалик ходимлари бу йил амалга оширилиши лозим бўлган катта ва мураккаб ишлар орасида муҳим ўрин тутганлигини таъкидлади. Маккажўхори жуда яхши экин бўлиб, дон етиштиришни кўпайтириш ва чорвачиликнинг ем-хашак базасини вужудга келтиришнинг асосий резервидир.

Мен, деди Н. С. Хрушчев, Грузия социалистик қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг халқимиз бойлигини кўпайтирадиган ўз меҳнатларида янги, янада катта муваффақиятларга эришишларини чин кўнгилдан истайман.

Н. С. Хрушчев давлат томонидан қурилиш ишларига ажратилаётган маблағлардан тўғри ва тўла фойдаланиш, ортиқча харажатларга, безакларга, давлат маблағларининг талон-торож қилинишига қарши кураш олиб бориш зарурлигини уқтириб ўтади. Сўнгра у Грузияда маданият ва фаннинг ривожланишига тўхталади. Грузиянинг олимлари, ёзувчилари, санъат ходимлари ўз меҳнатлари ва қобилиятлари билан совет фани ва маданияти хазинасига муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улардан кўпларининг номи жаҳонга машҳур бўлиб қолди.

Н. С. Хрушчев Грузиянинг таниқли фан намояндаларининг номларини айтиб, республиканинг ҳамма зиёлиларига халқ бахт-саодати йўлидаги, коммунизм ғалабаси йўлидаги ижодий меҳнатларида янги, янада катта муваффақиятлар тилади.

Н. С. Хрушчев ўз нутқининг охирида бундай деди:

Ўртоқлар! Мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги совет ҳокимиятининг, Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг буюк ғалабасидир. Бу дўстлик — Совет давлати куч ва қудратининг негизи, коммунистик қурилишда эришаётган ғалабаларимизнинг ҳал қилувчи шартларидан биридир. Грузияда турли миллат меҳнаткашларининг дўстликда яшаб, ҳамкорлик қилаётганликларини кўриш ёқимлидир. Грузинлар ва руслар, арманлар ва озарбайжонлар, абхаз ва осетинлар бир ёқадан бош чиқариб, Улуғ Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида меҳнат қилмоқдалар. Улуғ Ленин васият қилганидек, ана шу қардошларча дўстликни бутун чоралар билан сақлашимиз ва ривожлантиришимиз, пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлиб қолишимиз керак.

Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб берди. Табрикнома гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди Н. С. Хрушчев Совет Грузияси ва унинг Коммунистик партияси қирқ йиллиги шарафига, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига табрик хитоблари айтади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи қизғин қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди. Нутқ Совет Иттифоқидаги ҳамма радиостанциялар орқали эшиттирилди.

* * *

Мажлисда қардош республикалар делегацияларининг раҳбарлари: КПСС Марказий Комитети РСФСР бюроси раисининг ўринбосари Г. И. Воронов, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари П. М. Машеров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. Ш. Шарипов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Ю. Охундов, Литва Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. А. Манюшис, Молдавия ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. Т. Афтенюк, Латвия Компартияси Рига шаҳар комитетининг биринчи секретари В. А. Азан, Қирғизистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. Б. Бегматова, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Н. Заробян, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. О. Овезов, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин, КПСС Доғистон область комитетининг биринчи секретари А. Д. Даниялов Чечен — Ингуш АССР Олий Совети Президиумининг раиси И. А. Алмазов, Қабарда-Болқор АССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Ахохов, Шимолий Осетия область партия комитетининг биринчи секретари В. М. Агкацев табрик нутқлари сўзладилар.

Уларнинг ҳар бири Грузия республикасининг равнақ топишини чин кўнгилдан истабгина қолмасдан бу республика билан дўстлик ҳақида, СССРдаги барча халқлар билан дўстлик ҳақида гапирдилар.

Грузин ва рус тилларида шеър билан ёзилган табрикнома янграйди. Ёш ленинчилар тантанали мажлис қатнашчиларини ва улар орқали бутун грузин халқини табриклайдилар. Республика йигит ва қизлари номидан Грузия ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварнадзе сўзга чиқади. Грузия ёшлари Грузия элида коммунизм қуришда ўз оталари ва оналарига, акалари ва опаларига тобора активроқ ва тобора кўпроқ ғайрат билан ёрдам бермоқдалар.

Тантанали мажлис қатнашчилари кўтаринки руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе грузин халқи номига келган самимий табриклар учун ташаккур айтиб, мажлисни ёпиқ деб эълон қилади. Совет Иттифоқи гимни янграйди. Сўнгра Грузия ССР гимни ижро этилади. Йиғилиш қатнашчилари партия гимни «Интернационал»ни айтадилар.

А. РОМАНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

В. И. ЛЕНИН МАРКАЗИЙ МУЗЕЙИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИ

Партия Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ, бундан йигирма беш йил муқаддам, 1936 йил 15 майда Москвадаги Революция майдонида, Кремль ёнида Коммунистик партиянинг улуғ асосчиси, жаҳонда биринчи Совет давлатининг яратувчиси, бутун дунё меҳнаткашларининг севикли йўлбошчиси ва устози В. И. Ленин марказий музейи очилган эди.

Шу муҳим воқеа муносабати билан музей директорининг ўринбосари В. М. Михейкин ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

Инсоният доҳийси Владимир Ильич Ленинга ёдгорлик музейининг очилиши партия, совет халқининг ва бутун прогрессив инсониятнинг ғоявий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Марксизм-ленинизм институти фондида сақланаётган материаллар музейни ташкил қилиш учун асосий база бўлди. Йўлбошчининг ғоявий мероси ҳақиқатан ҳам битмас-туганмасдир. Институтнинг марказий партия архивида ҳозирги вақтда В. И. Лениннинг ўттиз мингдан ортиқ ҳужжатлари тўпланган. Бу ҳужжатларнинг бир қисми фотокопия сифатида музейга қўйилган. Қўлёзмалар Ленин фикрининг ижодий лабараториясини очиб беради. Залларда Владимир Ильич асарларининг нодир нашрлари, у фойдаланган буюмлар, меҳнаткашларнинг Ленинга совғалари, севикли йўлбошчига бағишланган машҳур санъат асарлари бор.

Музейни ташкил қилишда ўз вақтида Н. К. Крупская, Ульяновлар оиласининг аъзоларидан — М. И. Ульянова, А. И. Ульянова-Елизарова, Д. И. Ульянов, Владимир Ильични шахсан билган ва унинг раҳбарлигида кўп йиллар ишлаган кекса коммунистлар катта ёрдам бердилар.

Чорак аср давомида музей экспозицияси анча кенгайди. Музей марксизм-ленинизм ғолиб идеяларини пропаганда қилишнинг йирик маркази бўлиб қолди. Музейнинг йигирма икки катта залида ҳозир етти мингга яқин экспонат қўйилган. Булар тарих мулки бўлибгина қолгани йўқ. Ленин ҳақидаги ҳар бир ҳужжат, унинг қўлёзмаларининг ҳар бир сатри ҳаракатга, коммунизм тантанаси учун курашга чорлайди.

В. И. Ленин музейининг халқ ўртасида қанчалик машҳур эканлигини, Ильичга бўлган муҳаббатнинг қанчалик катта эканлигини қуйидаги икки рақамдан хам кўриш мумкин. Ёлғиз 1960 йилнинг ўзидагина музей залларини 1.315. 845 киши, музей очилганидан бери ўтган йигирма беш йил ичида эса йигирма миллион киши келиб кўрди.

Музей экспозицияси янги материаллар билан тўлдирилиб, залларнинг безатилиши яхшиланмоқда. Ҳозирги вақтда Владимир Ильичнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси давридаги ва Октябрдан кейин, Ленин жаҳонда биринчи социалистик давлат қурилишига раҳбарлик қилган, Улуғ Октябрь ғалабаларини интервентлардан ва оқ гвардиячилардан ҳимоя қилишни ташкил этган даврдаги фаолияти ҳужжатлар асосида айниқса кенг кўрсатилган.

Заллардаги ҳужжатлар КПСС нинг иш услуби бўлиб қолган Лениннинг иш услубини акс эттиради. Улар В. И. Лениннинг мамлакатимизда социализм ва коммунизм қуриш планини ишлаб чиқишидаги асосий босқичларни кўздан кечириш имконини беради, масалани энг тўғри ҳал этиш йўлини топишга ўргатади.

В. И. Ленин туғилган куннинг тўқсон йиллигига тўрт залда мамлакатимизда ва халқаро майдонда ленинизм идеялари тантанасини кўрсатувчи янги бўлимлар очилди.

Охирги залнинг материаллари халқаро майдонда ленинизмнинг тантанаси ҳақида, коммунистик ҳаракатнинг тўхтовсиз ўсиб бориши тўғрисида Ленин башорат қилиб айтган гапларнинг рўёбга чиққанлиги ҳақида ҳикоя қилади. Ҳозирги вақтда жаҳоннинг 87 мамлакатида коммунистик партиялар ишлаб турибди, улар 36 миллиондан ортиқ кишини ўз сафларида бирлаштирган! Ҳужжатлар халқаро революцион ҳаракатнинг назарий асоси сифатида ленинизмнинг аҳамиятини, жаҳон социалистик системасининг вужудга келиши ва ривожланишини, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тинчлик ва халқларнинг тинч-тотув яшаши йўлидаги изчил курашини акс эттиради.

Охирги залнинг катта деворини банд қилган стеллажларда юзлаб китоб бор.

Ватанимиз меҳнаткашларининг, бутун прогрессив инсониятнинг улуғ Ленинга бўлган муҳаббати чексиздир. Буни. жумладан музейга келган кишиларнинг таассуротлари дафтаридаги минг-минглаб ёзувлар кўрсатиб турибди.

Владимир Ильич туғилган Ульяновскда, шунингдек Ленинградда, Киевда, Тбилисида, Львовда, Бокуда турли вақтларда В. И. Ленин марказий музейининг филиаллари очилган эди. Қозонда, Кокушкинода, Шушенскда Куйбишевда, Уфада, Подольскда, Москва атрофидаги Ленинск горида В. И. Ленин уй-музейлари барпо этилган эди. Буларнинг ҳаммаси Москвадаги марказий музей сингари меҳнаткашларнинг зўр муҳаббатини қозонди. В. И. Ленин музейлари Польшада, Чехословакияда, Албанияда, Руминияда, Финляндияда ҳам бор. Уларни ҳам кўп киши келиб кўрмоқда.

Улуғ Лениннинг қаҳрамонона ҳаёти ва оташин революцион фаолияти, марксизм-ленинизмнинг ўлмас таълимоти совет халқини, ҳамма мамлакатлардаги меҳнаткашларни инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашга илҳомлантирмоқда. Ленин ҳамиша биз билан бирга, Ленин билан бирга инсоният келажак коммунистик жамиятга кириб боради.

ХАЛҚАРО ВИСТАВКАЛАРГА

Партия XXII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган фабрикамиз коллективи биринчи квартал планини 103,2 процент қилиб бажарган эди. Биз апрель ойи топшириғини ҳам ортиғи билан адо этдик. Коллективимиз ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг аъло сифатда бўлиши учун ҳам астойдил курашаётир.

Фабрикамизнинг қўли гул чеварлари томонидан тайёрланган бадиий кашталар мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳур бўлиб қолди. Ёш каштачилардан Н. Исҳоқова, Ҳ. Эрматова, М. Зуфарова, Ҳ. Исмоилова ва бошқалар тиккан сўзана, гулкўрпа, чуст дўппи каби бадиий буюмлар шу йил март ойида Польшада бўлиб ўтган халқаро виставкада юқори баҳоланди. Яқинда фабрикамиз Япония, Афғонистон, Мўғулистон каби мамлакатларда ўтказиладиган халқаро виставкаларда намойиш қилиш учун бир қанча ана шундай бадиий буюмлар юборди.

Э. СУЛАЙМОНОВ,

Тошкентдаги «Шарқ гули» бадиий каштачилик фабрикаси комсомол комитетининг секретари.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЖАНГОВАР РАҲБАРИ ВА УСТОЗИ

Бундан қирқ йил муқаддам, 1921 йил 14 — 16 майда Прагада Чехословакия Коммунистик партияси ташкил топди. Унинг вужудга келиши тарихий воқеа бўлиб, бунда мамлакатимизда Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғояларининг ғалабаси ёрқин акс этди. Май ойида бўлган таъсис мажлисида партия буржуазияга қарши кескин кураш олиб бориб, Чехословакия ишчилар синфининг яқин ва келгусидаги мақсадлари учун курашажагини тантанали равишда эълон қилди.

Меҳнаткашларнинг жанговар раҳбари ва устози — Чехословакия Коммунистик партияси халқимизга озодлик ва бахтли ҳаётга эришишнинг ягона тўғри йўлини тинмай тушунтириб борди. Бу йўл-ҳокимиятни ўз қўлига олиб, қисқа муддат ичида қолоқ бир мамлакат ўрнида қудратли социалистик давлатни қурган Россия ишчи ва деҳқонларининг босиб ўтган йўлидир.

Ҳозирги Чехословакиянинг қиёфаси марксча-ленинча жанговар партиямиз халққа кўрсатиб берган йўлнинг ҳаққонийлигини яққол ифодалаб турибди. Янги, социалистик Чехословакия дунёда биринчи социалистик давлат бўлган ва ҳозирги пайтда коммунистик жамият қуришни кенг авж олдириб юборган Улуғ Совет Иттифоқи билан ёнма-ён туриб, олдинга қадам ташламоқда. Биз Чехословакия Коммунистик партиясининг 40 йиллигини мамлакатимизда социализм батамом ғалаба қилган бир вақтда нишонлаётганимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Бу йил бошланган учинчи беш йиллик давомида биз ривожланган социалистик жамият курамиз ва шунинг билан бир вақтда коммунизмга ўтиш учун ҳамма шарт-шароитларни яратамиз.

Чехословакия Коммунистик партияси ҳокимият тепасида турган буржуазия томонидан таъқиб этилган энг оғир пайтларда ҳам марксизм-ленинизм таълимоти асосида иш олиб бориб, меҳнаткашлар ўртасида ўз таъсирини сақлаб қолди. Партиямизнинг тўғри йўлини ишлаб чиқишда ўртоқ Клемент Готвальд катта роль ўйнади. Биз унинг воқеаларни сиёсий жиҳатдан баҳолашда ижодий ёндошиб, партиянинг революцион стратегияси ва тактикасини ишлаб чиққани ва унинг большевикларга хос принципиаллигини ҳаммавақт ёдимизда сақлаймиз. Севимли доҳимизнинг бундай ленинча хислатлари Чехословакия Коммунистик партиясининг 1929 йилдаги V съезди ўтаётган ва съезддан кейинги вақтларда, ишчи ва хизматчиларнинг ҳуқуқлари учун бўлган катта иқтисодий кураш йилларида, фашизмга қарши кескин кураш вақтида, миллий-демократик революция ва унинг социалистик революцияга ўсиб ўтиши даврида, 1948 йилнинг унутилмас февраль кунларида яққол сезилди.

Чехословакия Коммунистик партиясининг тарихи юксак ривожланган капиталистик мамлакат шароитида ҳам пролетариат диктатураси ўрнатмай туриб, социализмга ўтиш мумкин эмаслиги тўғрисидаги марксча-ленинча таълимотни тўла тасдиқлайди. Мамлакатимизда пролетариат диктатурасини қўлга киритиш бир дақиқалик воқеа бўлмади, балки 1945 йил майидан 1948 йил февралигача давом этган узлуксиз кураш процессидан иборат бўлди. Бу вақтда Чехословакия меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида ички ва ташқи реакциянинг контрреволюцион исёнини тор-мор келтирдилар. Бу ғалаба мамлакатда халқ-демократик тузумининг ҳар томонлама ривожлантирилганлиги туфайли қўлга киритилди. 1945 йилдаёқ экономиканинг ҳамма асосий соҳалари: барча йирик саноат корхоналари, банклар ва бошқаларни национализациялаштирувчи Кошиц ҳукумат программаси амалга оширилди. Сўнгра халқ хўжалигини ривожлантиришнинг икки йиллик плани муваффақиятли бажарилди. Партия ва ҳукуматнинг ана шу ҳамма муҳим тадбирлари Чехословакия меҳнаткашларининг аҳволини тубдан ўзгартириб юборди, реакция исёнининг тезда ва батамом тор-мор келтирилишига, мамлакатда социализмнинг муқаррар ғалаба қилишига имкон берди.

Чехословакияда миллий-демократик революциянинг тинч йўл билан ривожланиш тажрибаси муҳим аҳамиятга эга. Коммунистик партия халқнинг демократик ва миллий талабларини социализм манфаатлари билан бирлаштирди. Партия миллий фронтга бошчилик қилиб, сиёсий ва иқтисодий соҳада ҳам социализм асосларини мустаҳкамлади. Шундай қилиб, партия қон тўкмай туриб, узлуксиз революцион йўл билан ҳокимият учун бўлган жангни ишчилар синфи ва меҳнаткашлар фойдасига ҳал қилишнинг реал имкониятини кўрсатиб берди.

Партиямизнинг 1949 йил майида бўлиб ўтган IX съезди мамлакатимизнинг бундан кейинги ривожланишининг бош йўлини белгилаб берди. Бу йўл Чехословакияда социализм қурилишига қаратилган эди. Бунда Чехословакиянинг биринчи беш йиллиги вазифаларини бажариш асосий вазифа эди. Беш йиллик план халқ хўжалигимизни 1949 — 1953 йилларда қайта қуриш ва янада ривожлантиришдан иборат бўлди. Чехословакия Коммунистик партияси оммага бошчилик қилиш билан бирга, давлатимизнинг ташқи сиёсати мамлакатимизнинг кенг ривожланиши учун тинч шароит таъминлаб бериши тўғрисида ҳам ўйлаб, Совет Иттифоқи билан яқиндан дўстона ҳамкорлик қилишга ҳаракат қилди.

Чехословакия меҳнаткашлари биринчи беш йиллик планни бажариб, халқ хўжалигини ривожлантиришда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Натижада иккинчи беш йиллик планнинг асосий вазифаси сифатида социализмнинг моддий-техника базасини қуриш вазифасини илгари суришимизга имконият туғилди. Янги, катта, ғалабалар қўлга киритилди. Айниқса ўтган йилги муваффақиятлар зўр бўлди. 1960 йилда саноат ишлаб чиқариши 1959 йилга нисбатан 11,7 процент ўсди.

Партиянинг халқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисида қилган тинимсиз ғамхўрлиги туфайли саноат ишлаб чиқаришидаги ўсишнинг 62 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлди. Саноат ходимлари социалистик мусобақада қатнашиб, 260.000 рационализаторлик таклифлари киритдилар ва 7.803 та ихтиро қилдилар. Бу — саноат ходимларининг тахминан ҳар тўққизидан бири рационализаторлик таклифи ва ихтирочилик билан чиқди, демакдир.

Чехословакия Коммунистик партияси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Ишчилар ва деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш тўғрисида қилинган доимий ғамхўрлик туфайли жуда қисқа муддат ичида йирик социалистик қишлоқ хўжалигини вужудга келтириш ва шунинг натижасида социалистик революциянинг энг муҳим масалаларидан бирини ҳал қилиш мумкин бўлди.

Кейинги йиллар чехословак халқининг ғоявий-сиёсий бирлиги янада мустаҳкамланган, Коммунистик партия ва ўртоқ Антонин Новотний бошлиқ Марказий Комитет теварагига халқ маҳкам жипслашган йиллар бўлди. Бу мустаҳкам бирлик, айниқса, 1956 йили империалистларнинг янги кучли таъқиби даврида ва ревизионистларнинг социалистик лагерь мамлакатлари бирлигини бузишга уринган даврда яққол сезилди.

Коммунистик партия ва Чехословакия Социалистик Республикасининг барча меҳнаткашлари ўзларининг олға қўйган ғолиб йўлини жаҳон социалистик системаси умумий зафарли юришининг бир қисми деб биладилар. Халқимиз мамлакатимизда социализмнинг ғалабаси— барча социалистик давлатлар ўртасидаги яқин дўстона ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамнинг меваси деб, аввало, қудратли Совет Иттифоқининг ҳар томонлама кўрсатаётган оғаларча ёрдами натижаси деб ҳисоблайди.

Чехословакия меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида бундан буён ҳам ўзларининг бутун фаолияти билан тинчлик ва социализм ишига хизмат қиладилар. Шу билан марксизм-ленинизм таълимотига ва халқаро коммунистик ҳаракат манфаатларига ўзларининг содиқликларини ифодалайдилар.

Зденек ГРДЛИЧКА.
Прага шаҳри.

ПАХТАКОР ЎРТОҚ: ЯГАНАНИ ЎЗ ВАҚТИДА ЎТКАЗ, ҒЎЗАНИ ЁШЛИГИДА ТЎЙДИРИБ ОЗИҚЛАНТИР ВА ҚОНДИРИБ СУҒОР!

ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК НОВАТОРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИ КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИ МАСЛАҲАТ БЕРАДИЛАР

Чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўза ривожланишининг дастлабки даврида уни парвариш қилиш тадбирлари

Область қишлоқ хўжалик новаторлари ва мутахассислари кенгаши аъзолари экишнинг якунлари ҳамда чигитни текис ундириб олиш ва ғўза ривожланишининг дастлабки даврида уни парвариш қилиш тадбирларини муҳокама қилдилар. Улар бу йил колхоз ва совхозларда экиш уюшқолик билан ўтказилди ва кўпчилик майдонларда чигит яхши ундириб олинди, деган хулосага келдилар.

Бироқ бир қатор хўжаликларда каттагина майдонларда чигит ола униб чиқди. Бир қанча ерларда эса маҳсус тадбирлар амалга оширилгандан сўнггина чигитни бир текис ундириб олиш мумкин бўлади.

Кўпчилик хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ғўза парваришини қониқарсиз ташкил қилмоқдалар, мавжуд барча техника, ишчи кучи ва бошқа ресурслардан тўла фойдаланмаётирлар, дала ишларига планли раҳбарлик қилмаётирлар ва экинни парвариш қилиш пайтида агротехниканинг бузилишига йўл қўймоқдалар.

Бу ҳол келгусидаги ҳосилнинг тақдири учун жиддий ташвиш туғдиради ва хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари ҳамда колхоз ва совхозларнинг барча ходимлари зиммасига йўл қўйилган хатоларни тугатиш ҳамда меҳнат соҳасидаги куч-ғайратни ошириш юзасидан шошилинч равишда чоралар кўриш мажбуриятини юклайди.

Ҳамма жойда чигитнинг тўла униб чиқишини, ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлишини ва экиннинг биринчи ривожланиш даврида ўсишини кучайтиришни таъминлаш учун область қишлоқ хўжалик новаторлари ва мутахассислари кенгаши аъзолари колхоз ва совхозларга, районларнинг қишлоқ хўжалик ҳамда сув хўжалик органларига қуйидаги тадбирларни амалга оширишни тавсия этадилар.

ЧИГИТНИ БИР ТЕКИС УНДИРИБ ОЛИШ ВА ҒЎЗАНИ ЯГАНА ҚИЛИШ

Яқин кунлар ичида барча чопиқ тракторларини, культиватор—ўғитлагичларни, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда ишлатиладиган аппаратураларни, шунингдек колхоз ва совхозлардаги отга тиркаб ишлатиладиган инвентарларни тайёрлашни туғаллаш лозим. Бунда квадрат-уялаб экилган ғўзага биринчи ишлов бериш ва оддий усулда экилган ғўзаларни механизация ёрдами билан букетлашни юқори сифатли қилиб ўтказиш учун механизмларни тайёрлашга алоҳида аҳамият бериш керак.

Агрегат қайтадиган ерларда ва қаторларда ғўзанинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик мақсадида ғўза қатор ораларига ишлов беришда банд бўлган барча чопиқ тракторларининг тормоз системаси ҳамда бошқарув аппарати тўла созланган бўлишини таъминлаш зарур.

Чигит экилган ҳар бир далада уни тезроқ бир текис ундириб олиш юзасидан чоралар кўриш лозим. Ҳар бир участкада чигит қандай униб чиқаётганлигини бригадирлар ва колхоз ҳамда совхозларнинг мутахассислари муттасил кузатиб боришлари ва даланинг ҳолатига қараб чигитнинг униб чиқишини тезлатиш учун қуйидаги чораларни амалга ошириш керак:

Вақтинча суғориш тармоқлари, ўқариқлар олишни дарҳол туғаллаш, карталарнинг бурчаклари, четлари ҳамда ички қисмига қўшимча чигит экиб, гектарларнинг тўла бўлишига эришиш лозим. Қатқолоқни тугатиш ишларини бир икки кун ичида амалга ошириш керак;

Барча қаторларда чигит қандай униб чиққанлигини ёппасига текшириб чиқишни ташкил этиш ва хато униб чиққан жойлар аниқланган тақдирда яхши увитилган уруғ билан дарҳол қўшимча чигит экиш зарур. Бу ишларни амалга ошириш учун қатор ораларига чигит экиб чиқишни иккиуч кун ичида тамомлаш керак. Бунинг учун зарур миқдорда колхозчилар ва совхоз ишчилари ажратилиши ва бу тадбирларни яганалаш ҳамда ғўза қатор ораларида пайдо бўлган ўтларни юлиб олиш ишларидан мустақил равишда амалга ошириш керак.

Совхозларнинг директорлари ва колхозларнинг правлениелари ҳамда мутахассислари яқин кунлар ичида бригадаларда ғўза тупларининг белгиланган даражадаги қалинликда бўлишини ҳар бир участка бўйича текшириб чиқишлари зарур.

Ғўзани букетлаш ва ягана қилишни ўсимликни жойлаштириш юзасидан қабул қилинган схемалар ва ғўза тупларининг қалинлиги юзасидан белгиланган нормага мувофиқлаштириб ўтказиш керак.

Оддий усулда экилган ва механизация ёрдами билан букетланиши лозим бўлган участкаларда чигитнинг униб чиқиш ҳолатини олдиндан синчиклаб текшириб чиқаётган ва букетлаш ишини ғўза тупларининг зарур даражадаги қалинликда бўлишини таъминлаш имконияти бўлгандагина амалга ошириш мумкинлигини белгилаётган илғор бригада ва звеноларнинг тажрибаси маъқуллансин.

Кўндаланг қаторларнинг тўғри бўлишига эришиш мақсадида ғўзани механизация ёрдами билан букетлашни маркерлар ўрнатилган культиваторлар билан ўтказиш керак. агрегатнинг биринчи киришини эса олдиндан белгилаб қўйилган линия бўйича ёндаги қаторга қатъий равишда тўғри бўлишига эришиш лозим.

Кўндаланг қатор оралиғи 45 сантиметр бўлган далаларда кесиш полосаси 30 сантиметр, кўндаланг қатор ораси 50 сантиметр бўлганида эса кесиш полосаси 35 сантиметр. кўндаланг қатор ораси 55 сантиметр бўлганда кесиш полосаси 40 сантиметр ва кўндаланг қатор ораси 60 сантиметр бўлганда кесиш полосаси 45 сантиметр бўлиши зарур. Бунинг учун культиваторнинг ишчи органларини тайёрлаб қўйилган шаблон бўйича жойлаштириш керак.

Чигит квадрат-уялаб ва оддий усулда экилган майдонларда биринчи кўндаланг культивацияни ғўза биринчи жуфт чинбарг чиқаришидан кечга қолмасдан тамомлаш лозим. Бунда культивация чуқурлиги 5—6 сантиметрдан ошмаслиги керак. Букетларни қўлда ростлаш ишига культивация ўтказилганидан кейинги куни киришиш зарур.

Кўндаланг қаторларнинг тўғри бўлишини таъминлаш учун букетларни қўлда ростлаш ишини ана шу қаторларнинг бўйига томон юриб, уяларнинг ўртасига тортилган каноп-ип ёрдами билан ўтказиш лозим.

Уянинг ўртасидаги ўсимликлар букетини ростлаганда улар ғуж бўлиб қолмаслиги керак. Бу тадбир ўсимликнинг яхши ривожланишини таъминлайди.

Букетларни ростлаш ва ғўзани яганалашни мустақил операция сифатида. ғўза қатор ораларида пайдо бўлган ўтларни юлиш ва қайта чигит экиш ишларига қўшмасдан ўтказиш лозим. Яганалашни бир марта ўтказиш ва ҳар бир уяда энг яхши ривожланган учтадан ўсимлик қолдириш керак.

Яганалашни ғўза икки жуфтдан чинбарг чиқаргунча тамомлаш мақсадида бу ишни барча чоралар билан тезлатиш лозим. Чунки яганалаш кечикса ўсимликнинг ривожланиши сусаяди ва ҳосил камайиб кетади

ҒЎЗА РИВОЖЛАНИШИНИНГ ДАСТЛАБКИ ДАВРИДА ЭКИННИ ПАРВАРИШ ҚИЛИШ

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари ғўза парваришини шундай ташкил қилишлари керакки. натижада май ойининг учинчи ўн кунлигида ва июнь ойининг дастлабки кунларида экиннинг ёппасига шоналашини таъминлаш мумкин бўлсин. Бу пахта эрта етилиши ҳамда мўл ҳосил олишнинг асосий шартидир.

Колхоз ва совхозларнинг механизаторлари культиваторларнинг ишчи органларини область газеталарида шу йилнинг 30 апрелида эълон қилинган тавсияномаларга мувофиқ ўрнатилишини таъминлашлари ва бунда ротацион юлдузчалардан фойдаланишга алоҳида эътибор беришлари керак. Ротацион юлдузчалардан фойдаланиш культивациянинг сифатини кўп даражада яхшилайди ва ғўза қатор ораларида пайдо бўлган ўтларни юлиб олишда қўл меҳнатини енгиллаштиради.

Техникадан имкони борича тўла фойдаланиш ва трактор культиваторлари билан ғўза қатор ораларига бериладиган ишловнинг сифатини ошириш мақсадида атрофида 8—10 сантиметр ҳимоя зонаси қолдирилгани ҳолда ҳар бир қатор орасининг тўла ишланишини таъминлаш керак. Юқорида кўрсатилган ҳимоя зонасининг кенглигини камайтириш ўсимликнинг илдиз системасига зарар етказишини. ғўза тупларининг нобуд бўлишига олиб келишини, ишлов бериладиган зонанинг кенглиги камайтирилиши эса ғўза қатор ораларини культивация қилишни механизациялаш даражасини камайтириш ҳамда унинг сифатини пасайтиришга олиб келишини назарда тутиш керак.

Культиваторларнинг ҳар бир қатор орасига ишлов бериш кенглигини тайёрланган шаблон асосида қатъий равишда белгилаш зарур.

Культивациянинг чуқурлигини даланинг ҳолатига қараб қуйидагича белгилаш керак: узунасига культивация қилганда чуқурлик миқдори четки ишчи органлари учун 8—10 сантиметр ва ўртадаги ишчи органлари учун 12—15 сантиметр. кўндалангига культивация қилганда чуқурлик миқдори четки ишчи органлари учун 6—8 сантиметр ва ўртадаги ишчи органлари учун 10—12 сантиметр бўлиши лозим.

Қатор ораларида бегона ўтлар бўлганида культивация стрелкали панжалар билан мувофиқлаштирилгани ҳолда пичоқлар ёрдами билан ўтказилиши лозим.

Илғор тракторчи — универсалчиларнинг тажрибасига асосан 60х45 схемаси бўйича квадрат-уялаб экилган экинга кўндалангига юрганда олти ўрнига етти қаторга, 60х60 схемаси бўйича квадрат-уялаб экилган экинга кўндалангига юрганда тўрт қатор ўрнига беш қаторга ишлов бериш керак. Чунки ўлчов сими тортиб экилганида кўндаланг туташ қаторлар бўлмайди.

От культивациясини ишчи органларини тўла ўрнатган ҳолда ишлов бериладиган полосани имкони борича кўпроқ чуқур ва кенг қилиб ўтказиш зарур.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ғўза қатор ораларига ишлов бериш суръатини тезлатиш учун зарур чоралар кўришлари керак. Чунки бу ишнинг чўзилиши далаларни бегона ўт босишига сабаб бўлади. кейинчалик культивация ўтказишни қийинлаштиради ва ғўзанинг ривожланишини кечиктиради.

Бу йил область пахтакорлари 150 минг тонна пахтани машиналар билан териб олишга сўз берганлар. Шу туфайли ҳам пахтаси машина билан териб олинадиган далаларга алоҳида аҳамият беришни талаб қилади.

Ғўзани машина терими талабларига мослаб ўстириш учун ўсимликнинг тик ўсишига алоҳида эътибор бериш, ғўзани парвариш қилиш юзасидан барча тадбирларни қисқа муддатларда ва юқори агротехника қоидалари асосида амалга ошириш лозим.

ҒЎЗАНИ СУҒОРИШ

Қишлоқ хўжалик, сув хўжалиги органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари бу йил қиш даврида ёғингарчилик нормадагига нисбатан 30 процент бўлиб, тупроқда нам кам тўпланганлиги, шунингдек суғориш манбаларида сувнинг кам бўлиши кутилаётганлигини ҳисобга олиб суғоришни тўғри ташкил қилишлари, сувдан қатъий равишда тежабтергаб фойдаланишини таъминлашлари ҳамда суғоришнинг юқори сифатли бўлишига эришишлари зарур.

Бўка, Пискент, Оққўрғон, Чиноз, Бекобод, Янгиер, Янгийўл ва бошқа районларнинг бир қатор хўжаликларида ерда нам етарли бўлмаганлиги сабабли ғўзанинг ривожланиши кечикмоқда ва бу ҳол экинни одатдагидан эртароқ муддатларда суғоришни талаб этади.

Новаторлар ва мутахассислар кенгаши айрим мутахассислар ҳамда пахтакорларнинг ғўзани чиниқтириб суғориш керак деган ғоялари эндиликда жуда зарарлидир, деб ҳисоблайдилар.

Ғўзани биринчи марта ва шундан кейинги суғориш муддатларини ердаги намнинг миқдорини ва экиннинг ҳолатини ҳисобга олиб қатъий табақалаштирган ҳолда шундай белгилаш керакки, токи суғоришни кечиктирилишига йўл қўйилмасин. Колхоз ва совхозларда сувдан фойдаланиш планларини ва сувга бўлган эҳтиёж ҳисоб-китобини тузиб чиқиш яқин кунлар ичида туғаллансин. Сув етишмаган тақдирда бригадалараро сув обороти жорий қилинсин.

Колхоз ва совхозларда пахтадан мўл ҳосил етиштириш соҳасида сувчиларнинг ролини ошириш, ғўзани тунда суғорган сувчиларга қўшимча ҳақ тўлашни амалга ошириш керак.

Область суғориш системалари бошқармаси ва унинг районлардаги ишлаб чиқариш участкалари сувни суғориш системалари бўйича бир текисда тақсимлашга ва қолоқ колхозларни, шунингдек суғориш системаларининг этагида жойлашган хўжаликларни сув билан таъминлашга эътибор беришлари лозим.

ҒЎЗАНИ ОЗИҚЛАНТИРИШ

Ғўзани озиқлантириш вақтида минерал ва органик ўғитлардан тўғри фойдаланиш системасига риоя қилиш, озиқлантиришни бошқа агротехника тадбирлари билан мувофиқлаштириб олиб бориш пахтадан мўл ҳосил олишнинг ҳал қилувчи шартларидан биридир. Ғўза ривожга кирган дастлабки кундан бошлаб унинг нормал ўсиши учун озуқа етарли бўлиши жуда муҳим.

Бироқ кўпчилик хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ўғитдан фойдаланишнинг фан томонидан тавсия этилган қоидаларини бузмоқдалар, озиқлантиришни чўзиб юбормоқдалар. зарурат бўлмагани ҳолда экинни уст-устига озиқлантирмоқдалар, ерга ўғит солишнинг зарур нормасига риоя қилмаётирлар ва озиқлантиришни жуда кеч тамомламоқдалар.

Бу йил ғўзани озиқлантирган вақтда минерал ва органик ўғитлардан самарали фойдаланиш учун қуйидаги тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлаш зарур:

Ҳар бир хўжаликда бригадалар бўйича ғўзани озиқлантириш планини дарҳол тузиб чиқиш, планни тузган вақтда бу йилги ҳосил учун қўлланиладиган азотли, фосфорли ва калий ўғитларининг йиллик миқдорини белгилаш, ҳар бир бригадада ғўзани озиқлантириш бошлангунича ерга солинган ўғитнинг ҳақиқий миқдорини ҳисобга олиш ва қолган ўғитни икки марта озиқлантириш учун тақсимлаб чиқиш.

Юқори ҳосилли ва озиқлантириш вақтида гектарига 120 килограммдан ортиқ нормадаги соф азот ҳамда шунга мувофиқ миқдорда фосфор ишлатиладиган бригадаларда, шунингдек тошлоқ ва қумлоқ тупроқли ерларда ғўзани уч марта озиқлантирилиши мумкин.

Илғорларнинг тажрибаси ва фан маълумотларини ҳисобга олиб, Тошкент область шароитида ғўзани озиқлантиришни июнь ойида албатта туғаллаш лозим. Чунки озиқлантиришни кеч ўтказиш ғўзанинг ривожланишини чўзиб юборади ва ерга солинган ўғитнинг фойдасини камайтиради.

Эрта муддатда дастлабки озиқлантиришни ғўзага биринчи марта кўндалангига ва узунасига ишлов бериш билан бир вақтда ўтказиш, ўғитни пичоқли сошниклар билан камида 13—15 сантиметр чуқурликка тушириш даркор.

Ғўзани биринчи марта озиқлантирганда ўғитни ўсимликдан 13—15 сантиметр нарига ва унинг илдизига яқин жойга тушириш керак. Иккинчи ва учинчи озиқлантириш вақтида эса ўғитни фақат қатор ораларининг ўртасига тушириш лозим.

Озиқлантириш суғориш билан мувофиқлаштириб ўтказилгандагина ўғит энг кўп фойда беради. Бироқ суғориш кечиктириладиган бўлса. уни кутиб ўтирмасдан экинни озиқлантиравериш керак. Бу вақтда ўғитни ерга культивация билан бир вақтда солиш лозим. Ғўзани эгат ташлаб суғорганда эса ўғит ҳар бир қатор орасига солиниши ва суғорилмайдиган қатор орасига пичоқли сошник билан белгиланган чуқурликка солиниши, суғориладиган қатор ораларига эса комбинациялаштирилган ишчи органлари (биўчниклар) билан эгат тубидан 4—5 сантиметр чуқурликка ўғит солиниши лозим

ҒЎЗА ЗАРАРКУНАНДАЛАРИГА ҚАРШИ КУРАШ

Бу йил қишлоқ хўжалик зараркунандалари, айниқса, ғўза қурти, ўргимчаккана, ширанинг оммавий равишда пайдо бўлиш хавфи борлигини ҳисобга олиб, бегона ўтларни ва уватлардаги, пахтага яқин бўлган йўл ҳамда ариқларнинг четидаги тут дарахтларини кимёвий йўл билан дорилаш лозим.

Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари экиннинг зарарланганлигини аниқлаш мақсадида далаларни системали равишда текшириб туришни ташкил этишлари зарур. Зарарли ҳашоратларнинг уяларини дорилаш юзасидан шошилинч чоралар кўриш. қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг тарқалишига сира ҳам йўл қўймаслик лозим.

Яқин кунлар ичида барча аппаратураларни тайёрлашни тугаллаш, ҳар бир хўжалик учун зарур миқдорда заҳарли моддалар олиш ва ташиб келтириш ҳамда далаларни авиация ёрдами билан дорилашга тайёргарлик кўриш юзасидан барча ишларни тамомлаш керак.

Зарарланган далаларни дорилаш юзасидан ўтказиладиган барча ишларни Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлиги инструкциясига аниқ риоя қилган ҳолда амалга ошириш лозим.

Кенгаш колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари ҳозирги вақтда ишнинг сифатини яхшилаш юзасидан энг кескин чоралар кўришлари, яқин вақт ичида бракка йўл қўйишга барҳам беришлари ва ғўза парваришининг ҳамма жойда юқори сифатли бўлишини таъминлашлари лозим деб ҳисоблайди. Суғориш, озиқлантириш, трактор культивацияси ва бошқа ишларнинг сифати устидан қатъий контроллик олиб бориш ҳамда белгиланган агротехника талабларидан оз бўлса ҳам четга чиқилган ҳолда қилинган ишни бракка чиқариш ва унга ҳақ тўламаслик, барча ишлаб чиқариш харажатларини айбдор кишилар ҳисобига ёзиш керак.

Колхозчиларнинг меҳнат активлигини ошириш учун барча колхозларда меҳнатга ой сайин аванс бериб туриш принципига қатъий риоя қилиш, пул ва натура авансларини йил бошидан буён ишланган меҳнат кунларини ҳисобга олган ҳолда ойида камида бир марта бериб бориш зарур. Махсус ҳисобда пулнинг бошқа эҳтиёжларга сарфланишига ҳеч ҳам йўл қўймаслик. авансларни биринчи навбатда бевосита ишлаб чиқаришда банд бўлган колхозчиларга бериш ва мамурий хўжалик ходимларига ортиқча ҳақ тўланишига йўл қўймаслик зарур.

Совхозларнинг ишчиларига иш ҳақини ўз вақтида тўлаш лозим. Ғўза тупларининг белгиланган миқдорда қалинлигини таъминлаганлиги учун колхоз ва совхозларнинг агрономлари, тракторчилари, бригадирлари ҳамда бошқа ходимлари меҳнатига қўшимча ҳақ тўлаш лозим.

Новаторлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари кенгаши барча партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотларининг раҳбарларини, ҳамма мутахассисларни, колхозчилар ва совхозларнинг ишчиларини мўл ҳосил етиштиришнинг ҳал қилувчи даври бўлган май ва июнь ойларида меҳнат соҳасидаги куч ва ғайратни оширишга, ҳар қандай қийинчиликларни бартараф этишга ҳамда ҳар қандай қилиб бўлса ҳам камида 500 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотишга чақирадилар. Бу область меҳнаткашларининг партия XXII съездига қиладиган ажойиб тортиғи бўлади .

Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг 4-бўлим пахтакорлари ғўзани комплекс парвариш қилиб, барча майдонларда кўчатларнинг бир текис ва нормал қалинликда бўлишини таъминлаш чораларини кўрмоқдалар. Суратда: культивация пайти.

А. Абалян фотоси.

ОТАЛИК ЁРДАМИ ҚЎЛ КЕЛДИ

Янгиер районидаги «Фарҳод» совхози III бўлимининг Абдуғаффор Шоймимов бошлиқ трактор-далачилик бригадаси аъзолари ўтган хўжалик йилини ажойиб муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда якунлаган эдилар. Янгидан ўзлаштирилган 125 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан ошириб «оқ олтин» кўтарган бригада пахткорлари бу йил қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш мақсадида эрта кўкламданоқ кураш бошладилар. Чигит экиш юқори агротехника қоидалари асосида ўтказилди. Шу кунларда бригада даласида бўлсангиз, ям-яшил квадратлар кўзга ташланади. Ғўзаларга ишлов бериш уюшқоқлик билан ўтказилмоқда. Катта майдоннинг анчагина қисмига сув таралди ва ғўза озиқлантирилди. Ғўза парваришида Эшқул Тўрақулов ва Файзилла Худоёров сингари механизаторлар ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар, кунлик нормани ортиғи билан адо этмоқдалар.

Ҳар гектар майдондан 25 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз! Бригада пахтакорларининг аҳди шу. Улар ўз аҳдларини сўзсиз бажариш, жонажон партиямизнинг навбатдаги съездини ёруғ юз билан кутиб олиш учун шу кеча-кундузда зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилаётирлар.

Ўрол Каттабоев бошлиқ бригаданинг пахта майдони ҳам ана шу бригада ерига туташ. Аммо бу ерда ғўзага ишлов бериш намунали уюштирилмаганлиги, механизация кучидан яхши фойдаланилмаганлиги сабабли ғўзаларнинг ривожи кўнгилдагидек бўлмаган эди. Бу ҳол мусобақадошларни ташвишга туширди. Ахир, бизнинг бригадамиз планини ошириб бажаргани билан совхоз давлатга пахта сотиш топшириғини бажара олмайди-ку! Бизга ёнма-ён бўлган Ўрол Каттабоев бошлиқ бригадада аҳволни нега яхшилаб бўлмайди? Ёки уларда ишчи кучи етарли эмасми, ер кам ҳосиллими? Йўқ, асло бундай эмас. Еримизда ҳеч қандай фарқ йўқ, бир ариқдан сув ичамиз. Ўртоқ А. Шоймимов бошлиқ бригада аъзолари ана шундай мулоҳазалар билан мусобақадош бригадани оталикка олишга қарор қилдилар. Уларнинг бу ташаббусини совхоз дирекцияси табриклади. Шу-шу бўлди-ю, бригада аъзолари ёрдамга келдилар. Каттагина майдондаги ғўзалар ўтдан тозаланди, яганалаш жуда қисқа вақт ичида тамомланди. Қўшни бригада пахтакорлари ўз мусобақадошларига дўстона ёрдам учун ташаккур билдирдилар. Шу кунларда бригаданинг барча майдонидаги ғўзалар гуркираб ўсаяпти.

Р. ҒУДАЛОВ,
Х. ТАШИМОВ,

КОМСОМОЛ БОШЛИҚ БРИГАДАДА

«Мирзачўл» совхози 2-бўлимининг комсомол аъзоси Гулзода Анорқулова бошлиқ бригадасига борсангиз, кўтаринки руҳ билан меҳнат қилаётган пахтакорларни кўриб бениҳоя қувонасиз. Бу бригада аъзолари 70 гектар ерга чигитни 60х60 схемаси билан квадрат-уялаб экканлар.

— Ҳозир ғўзаларимиз барқ уриб ўсаяпти,—дейди Гулзода.— Бундоқ хомчўт қилиб кўрсак, ҳар гектар ерда 80 — 90 минг туп кўчат ундириб олибмиз. Қатор ораларига ишлов беришни авж олдириб юбордик. Тракторчимиз ўртоқ Эмин Жиянов биринчи парваришни сифатли ўтказаётир. У ҳатто бир туп кўчатни ҳам қирқиб кетмасликка ҳаракат қилаяпти.

Бригадада ғўзаларни ёввойи ўтлардан тозалаш иши ҳам яхши йўлга қўйилган. Кўчат хато униб чиққан айрим ерларга эса қўшимча равишда чигит экилаётир. Бригада пахторлари Октябрь байрамига қадар ҳар гектар ерда 35 центнердан ҳосил тўплашга сўз берганлар.

А. СУЛАЙМОНОВ.

ЯЙЛОВДА

Бахмал қирлар, ясси тепаликлар оша Келес массивидаги кенг яйловлар бўйлаб бормоқдамиз. Ён-теваракдаги ўт-ўланлар водисига жўшқин меҳр, руҳий енгиллик билан қарайсан. Узоқ-узоқларда Алимтовнинг қорли чўққилари қуёш ёғдусида ранг-баранг тусга кириб, ажойиб товланади. Нақадар жозибали манзара!

Бу йилги серёмғир баҳор яйловларга ўзгача бир файз киритган. паст-баланд қирлар. поёнсиз адрлар тизза бўйи келадиган ўт-ўланлар билан қоплаган. Ёқимли қир шабадаси кишига олам-олам ҳузур бағишлайди. хилма-хил гиёҳларнинг хушбўй ҳидларини димоқларга келтириб уради. Ана шунда чорвачилик учун қулай бўлган бу серўт яйловлар Ватанимизнинг битмас-туганмас бойликлари эканлигига яна бир бор қаноат ҳосил қиласан. Қуёш бутун води бўйлаб ўзининг ҳаётбахш ёғдусини сочмоқда. Ясси тепаликларнинг ёнбағирларида қўра-қўра қўй-эчкилар, пода-пода сигир-бузоқлар, уюрларда йилқилар ўтлаб юрибди. Тойчоқларнинг кишнаши. қўй-қўзиларнинг маърашн ҳув анови тепалик устида атрофига зийраклик билан назар ташлаб турган чўпон йигитнинг ёқимли ўланига қўшилиб, ажойиб бир мусиқавий оҳанг касб этади.

Ўр-қирлар ошиб, равон йўлдан ғизиллаб келаётган юк машинаси тик тепаликка етиб келганида юришини бироз секинлатди-да, қияликка вазмин кўтарилди. Сўнгра нафасини ростлаб олгач, бояги тезлик билан юришида давом этди. Манзилга яқинлашиб қолдик шекилли, ҳамроҳлардан бири кўрсаткич бармоғи билан «ҳув анови қирдан ошсак овулга етганимиз» деди.

Туш қизиғи. Ясси тепаликнинг ёнбағрига қўнган чўпон овулларининг биридамиз. Олти қанотлик ўтовдан ёши олтмишлардан ошиб қолган бир киши пешвоз чиқди. Бу ердаги одат бўйича «мол-жон омонликми?» деб сўрашдик. Ўтовга кириб бироз ҳордиқ чиқарилди. Уй ичида рўзғор бутлиги сезилиб турибди. Тўрдаги приёмникдан кетма-кет ёқимли қўшиқ ва музика садолари эшитилаяпти. Уй эгаси — Калинин районидаги Ленин номли колхоз чўпони Мустой ота катта чинни чойнакдан чой қуйтуриб, чорвачиликнинг истиқболи тўғрисида гапирар, ўз мулоҳазаларини чорвадорларга хос донолик ва шинавандалик билан баён қилиб берарди

— Чорвачиликнинг қиммати, — деди у сўзида давом этиб, — фақат унинг сони билангина эмас, маҳсулдорлиги билан ҳам ўлчанади. Бу йил яйловларимиз ўтга айниқса сероб бўлди. Ахир йўл-йўлакай разм солиб келгандирсизлар, ҳаммаёқ тизза бўйи ўт. Қўйларимизни кечасию-кундузи сурункасига боқаяпмиз. Шундай қилинганда яхши семиради, этига-эт, мойига-мой қўшилади, жуни узун ва майин бўлади. Қўй-эчки семиз бўлса, қишдан ҳам соғлом чиқади. эгизаклар кўпаяди.

Мустой ота тирсагига чакмонини ёстиқ қилиб ёнбошлади-да, ўртада шарақлаб қайнаб турган човгинга пича ўйчан тикилди. Сўнгра чала қолган гапига якун ясаётган оҳангда давом этди:

— Тунов куни чўпонлар бир овулга жам бўлиб кенгашдик. Ҳар ким ўз билганини ўртага ташлади. Ҳамманинг фикри бир жойдан чиқиб, бу йил чорва учун етарли миқдорда хашак жамғаришга қарор қилдик. Ахир ота-боболаримиз ҳам «Озиқли от ҳоримас» деганлар. Эҳтиётини қилиб, пичанни етарли ғамлаб қўйсак, ёмон кунларга асқотади. Эрта-индин пичан ўришга тушиш ҳаракатидамиз. Буёғини мана ферма мудиримизнинг ўзи айтсин.

Мустой отанинг сўзларига боядан бери диққат билан қулоқ солиб ўтирган оғир табиатли, камгап, ўрта ёшларга бориб қолган ферма мудири Муҳаммад Иноғомов гапга аралашди.

— Мустой отам тўғри айтадилар. қўйларни шу кунларда тўйдириб, этига-эт қўйдириб боқилса, қиш учун ем-хашаги ғамлаб қўйилсагина сони ҳам кўпаяди. салмоғи ҳам бўлади. Қайси бир йили қиш қаттиқ келиб, қўй-эчкиларимизнинг бир қисми касалга чалинди, нобуд бўлди. Тўғрисини айтганда, ўша йили ем-хашакни мўлжалдан камроқ тайёрлаган эканмиз, панд еб қолдик. Бу йил хашак ғарамларини керагидан ҳам ортиқ жамғарамиз, деб аҳд қилиб қўйганмиз. Пичан ўрадиган машиналаримиз тахт. КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари чўпонларимиз ўртасида муҳокама қилинганида улар партиямиз чақириғига амалий иш билан жавоб берамиз, бу йил колхоз гўшт мажбуриятининг 50 процентини қўй гўшти ҳисобига топширамиз. деб аҳд қилдилар. Ҳозир ҳамманинг фикри-зикри шунда.

— Бу йил хашак йили бўлди, — деди даврада ўтирганлардан бири.

— Демак, гўшт, ёғ йили бўлади, — қўшиб қўйди Мустой ота.

Суҳбат давомида бу йилги қўзилатиш кампаниясига қандай тайёргарлик кўрилгани, қайси чўпон ўз боқимидаги совлиқлардан қанча қўзи олгани ҳақида ҳам гап бўлди. Бу атрофда энг кўп қўйи бор шу колхоз ҳисобланади. Ҳозир қўй-эчкиларнинг сони 9700 бошга етди. Мустой отанинг ўғли Абил Мустоев боқаётган отарда 352 бош совлиқ бор. Ҳозиргача ҳар юз совлиқдан 125 тадан қўзи олинган. Моҳир чўпон бундай яхши натижага осонликча эришаётгани йўқ. Қиш қаттиқ келган кезларда яйловнинг табиий шароити анча оғир бўлади. қор-ёмғир аралаш қаттиқ бўрон туради. Қалин қор ер юзини қоплаб олганида ва у музлаб қолганида қўйлар яйловдан ейиш учун ҳеч нарса тополмайди.

Абил қўй-қўзиларни баҳор ва ёз кунларида семиртириб боқади, қишлик емиши ғамлаб қўйилмагунча кўнгли таскин топмайди Яқинда у отарини отасига топшириб, ўзи отга миниб олган-да, серўт яйловларни қидириб кетган. Ўт ўсиқ битган ерларни мўлжаллаб қайтган-у, ферма мудирига «бу йил пичанни Қурбонали ва Арғимбойсойдан ўрсак бўлади» деб маслаҳат берган. Колхоз чорвадорлари яқин кунларда ана шу яйловлардан 1500 тонна пичан тайёрлашга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Кун тушдан оғиб қолганда овулдан анча олисроқда ўтлаб юрган қўй-қўзилар подасига қараб юрдик. Бу ерда ясси тепаликнинг кунга тескари бетида чамаси 25—30 ёшлардаги чўпон йигит Абил ёнбошлаганича ён-теварагига разм солиб турарди. Ҳали суҳбат маҳалида мақталганича бор экан, қўй-эчкилар семиз. худди бўрдоқига боқилаётгандай. Қўзичоқлар маърашиб, сакрашиб юришибди. Эгизаклар кўп кўринади. Отардаги совлиқларнинг 75 таси эгиз туққан. Шу маҳалгача бирорта ҳам қўзи нобуд бўлгани йўқ.

— Эгизак туққан совлиқларимиз юз бошга етади, — ишонч билан деди Абил Мустоев.

Яйлов бўйлаб кезишда давом этмоқдамиз. Йўл юриб, шу колхоз чўпони Бердиш Носиров қўнган Қорақум яйловига бордик. Кекса чўпон Бердиш ота бу ерда ўз ўғли Сотилхон билан колхознинг бир қўра совлиғини боқади. У қўзи олиш планини анча ортиғи билан бажарибди. 390 совлиқдан шу кунгача 425 қўзи олинибди. Ўзининг ҳалол меҳнати, олижаноб ҳиммати учун Бердиш ота бурноғи йили Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган.

— Яйловимиз олис бўлгани билан, ниятимиз ҳолис,— дейди гапнинг қофиясини ўрнига қўйиб Бердиш ота. — халқимизни гўшт. ёғ билан ёлчитиб таъминлашга бурчлимиз.

Бердиш ота қисқагина ибора билан бўлса ҳам жуда ҳақ гапни айтди. У ёғ-гўшт мўл бўлсин, деб ёзин-қишин астойдил меҳнат қилаяпти.

Келес массивидаги Қурбонали, Бўзой, Арғимбойсой, Қорақум яйловларида Калинин районидаги «Коммунизм», «XX партсъезд», Куйбишев номли, «Октябрь», Сталин номли, Охунбобоев номли, «Москва» ва бошқа бир қатор колхозларнинг неча ўн минглаб қўй-эчкиси, сигир-бузоғи, уюр-уюр йилқиси ўтлаб юрибди.

Шу кунларда серўт бу яйловларда ҳаёт қайнамоқда. Дилга ором бахш этиб ёқимли қир шабадаси эсмоқда. «Бу йил гўшт, ёғ йили бўлади» деб ишонч билан айтилаётган ана шу қалб сўзлари яйлов бўйлаб парвоз қилмоқда.

А. ШЕРМУҲАМЕДОВ.

ҚУЛУПНАЙ ҒАРҚ ПИШДИ

Кўмкўк палаклари орасидан помидор сингари қипқизариб кўзга ташланиб турган бу қулупнай ҳосилини кўрган ва эгат оралаб уни татиб кўрган киши деҳқоннинг меҳнати ва саховатига қойил қолади.

Шаҳарлик биродарларимиз дастурхони тўкин бўлсин! Уларга хилма-хил нози-неъматлар етказиб берайлик! Ана шу аҳд миришкорларни дала ишларини сифатли ўтказиш ва мўл-кўл мева хосили етиштиришга рағбатлантиради. Шунинг учун ҳам бу қулупнай карталарида эрта куздан буён иш қизиди. Колхозчилар ҳар туп ўсимликни авайлаб парвариш қилдилар. Ер бетидан қор эриб, майсалар кўкариши билан қулупнайзорларда меҳнат авж олиб кетди. Ахир бу жуда нозик ўсимлик, вақтида ўтдан тозалаб, суғориб турилмаса, кутилгандек ҳосил бермай, деҳқоннинг юзини шувит қилиб қўйиши мумкин.

Мана, энди колхозчиларнинг фидокорона меҳнати кўзга яққол ташланиб турибди. Колхознинг ўртоқ Ҳаким Турдиев бошлиқ звеноси пайкалларини айланган киши бунга тўла ишонч ҳосил қилади: қулупнай ҳосили шунчалик мўл бўлибдики, колхозчилар уни териб улгура олмаётирлар.

Колхоз раиси Муртазо ака Исмоилов азаматларнинг ишидан хурсанд. Меҳмон бўлиб келган кишини қулупнайзорга таклиф қилмаса, кўнгли ўрнига тушмайди.

Звено бошлиғи Ҳаким Турдиевни колхозчилар терган қулупнайларни саралаб саватларга жойлаётган пайтда учратдик.

— Теримни бундан уч кун олдин бошлаганмиз, — деди у. — Ўша куни 200 килограмм терган эдик. Дарҳол машинага жойлаб, шаҳарлик биродарларимизга жўнатдик. Бундан кейин суръатни ошира борамиз. Еримиз 4,5 гектар. Шу ерларнинг ҳар гектаридан 5 тоннадан қулупнай ҳосили оламиз деб ваъда берганмиз. Ўзингиз кўриб турибсиз, ҳосилимиз чакки эмас. Қизарган қулупнайларни пешма-пеш териб олиб, вақтида шаҳарлик биродарларимизга жўнатиб турамиз, албатта сўзимизнинг устидан чиқамиз.

Оржоникидзе районидаги Свердлов номли колхоз далаларини айлансангиз, картошка, сабзавот экинлари парвариш қилинаётганлиги билан бир қаторда ўртоқ Ҳаким Турдиев бошлиқ звенода қулупнайдан мўл ҳосил етиштирилганлигини ҳам кўрасиз.

Звено шу кунларда қулупнай теришни уюшқоқлик билан ўтказмоқда. Колхозчилардан М Ҳасанова, Р. Усмонбеков, Ш Юнусова ўртоқлар теримда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

— Шаҳарликларга 23 тонна қулупнай етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятимизни албатта бажарамиз,— дейди колхоз раиси.

Н. РИХСИЕВ.

Суратда: колхозчи Шоҳида Юнусова (чапдан), звено бошлиғи Ҳаким Турдиев ва Шарифа Ҳасанова ўртоқлар қулупнайзорда.

А. Абалян фотоси.

ҲАМИША АЗИЗ МЕҲМОНЛАР

Афғонистон «Пашто толина» академияси президенти Гул Пача Улфатнинг номи Ўзбекистонда жуда машҳур. Дўстона давлатнинг олими ва жамоат арбоби «Афғонистон-СССР» жамиятининг ҳам президентидир.

13 майда Гул Пача Улфат жаноблари «Афғонистон-СССР» жамиятининг делегациясига бошчилик қилиб, Ўзбекистонга яна келди. У билан бирга Афғонистон матбуот департаменти бўлимининг бошлиғи Муҳаммад Иброҳим ҳам келди. Делегация Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи совет жамиятлари Союзининг ва «СССР-Афғонистон» дўстлиги жамиятининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Афғонистоннинг дўстлик элчилари Ўзбекистонда уч кун меҳмон бўладилар. (ЎзТАГ).

ФЕЛЬЕТОН

ТОШКЕНТ „БОЙВАЧЧА“ЛАРИ

Қадимги афсоналардан бирида бундай дейилган: гўё кимсасиз чўлда олтин кулба бўлармиш, кулбанинг хосияти шунда эмишки, кимда-ким унга эсон-омон етишиб ичига кира олса, ҳамма ёғи зару-олтин бўлармиш... Октябрь район пишчеторгига қарашли баъзи бир магазинлар ҳам худди ўша чўлдаги олтин кулбага ўхшайди. Сотувчи магазиннинг бир эшигидан икки қўлини бурнига суқиб, қуп-қуруқ кириб боради-ю, ҳиёл ўтмай, нариги эшигидан «Волга» гами, «Победа» гами, «ЗИМ»гами миниб, олти оёқли бўлиб чиқади.

— Пул дегани акангиздан топилади, — деб анча-мунча одамни оёғи билан кўрсата бошлайди у. Ана шундай кўз юмиб-очгунча бойиб кетган «бойвачча»лардан бири 22-магазиннинг мудири Йўлдош Бузруков ҳисобланади. Савдога ўтди-ю, димоғ дегани кўтарилиб, босар-тусарини билмай қолди. Аввал «95—15» номерли «Победа» билан кўча чангитди. Мана энди «03—21» номерли «Волга»га ўтириб олиб, маҳалладан сигнал чалиб ўтади. Ҳатто у шунақанги ошиб-тошиб кетдики, ҳали туғилмаган ўғлига атаб ўз ходими Маҳмуд Розиқов уйига ҳам бир «Москвич» олиб «қантариб» қўйди. «21—65» номерли люлкали мотоциклни эса ўғли Акмалга совға қилди.

Тўрт машинали бойвачча, гўё шундай қилмаса биров унинг бойваччалигига тан бермай қўяётгандай, дарҳол икки хотинли бўлиб олди. Катта хотини Соҳибжамолга кичик хотини Галя Бадриддиновани:

— Сенинг чўринг бўлади, — деб таништирди.

Галяга эса Соҳибжамолни кўрсатиб:

— Болаларингни тарбиялайдиган энаганг, — деб қўйди.

Икки хотинга атаб дарҳол икки ҳовли-жой қилинди.

Ўғли Акмалга мана бундай насиҳат ҳам қилди:

— Шундай. ўғлим. катта бўлсанг отанг йўлидан бор. Унда фазилат кўп. Масалан, менинг ўзимни олайлик. Ўтган йили ҳаммаси бўлиб 9990 сўм (эски пул билан) маош олибман. Менга ўхшаган кишиларга бу пул чой-чақага ҳам етмайди. Даромаднинг қолган қисмини магазиндан топдим. Ҳа, магазиндан...

Йўлдош Бузруковнинг ўғли текканга тегиб, тегмаганга кесак отадиганлардан. Ҳатто у пулдор дадасига орқа қилиб, кўча-кўйда одам бостиришдан ҳам тоймайди. Ўтган йили мотоциклда Рихсибой Содиқов деган боланинг оёғини мажақлаб кетди. Лекин Октябрь район халқ судининг раиси Р. Мусаева ишни бир томонлама ҳал қилди. Чунки, унинг шикоятнинг мазмунига қараб эмас, томонларнинг чўнтагига қараб ҳукм чиқарадиган ғалати «фазилати» бор эди.

Яқинда шундай бир воқеа бўлди. Фрунзе район ошхоналар трестига қарашли 24-ошхонанинг собиқ мудири, машина олиб машина сотадиган (ёшлигида стаканлаб писта сотган) Убайдулла Рустамов «ЕХ 83 — 02» маркали «ЗИМ»ни Хан деган кимсага 84 минг сўмга (эски пул билан)

> «Биз меҳнаткашларнинг сигналларига эътибор билан қулоқ солишимиз, текинхўрларга қарши, жамоатчиликка зид хатти-ҳаракатларга қарши кескин кураш олиб боришимиз лозим. Жумладан, айрим инсофсиз кишилар қандай маблағлар ҳисобига яшаётганлари билан танишиш керак. Ахир шундай ҳоллар ҳам учрайдики, баъзи кишилар, мисол учун, сут қабул қилиш пунктида ёки пиво билан савдо қиладиган киоскада ишлайди. Бундай кишилар бир йил ишлаганларидан кейин қарабсизки, уй қуриб олибди. Булар уйни қандай маблағга қуриб олди деган савол туғилади. Маълумки, у қадар кўп бўлмаган маош ҳисобига дафъатан уй қуриб олиш мумкин эмас. Бундай кишиларни одамлар қўлга тушмаган ўғри деб аташади. Шундай экан, ўртоқлар, келинглар бу масалага юзаки қарамайлик. Ана шу тоифадаги ходимлардан очиқ-ойдин уйни қандай маблағ ҳисобига қуриб олганларини сўрайлик»
>
> Н. С. ХРУШЧЕВ

чайқов қилиб турган пайтда қўлга тушди. Ана шундан сўнг айбдор билан судья Мусаева ўртасида мана бундай суҳбат ҳам бўлиб ўтди:

Судья: — Кечирасиз, бундан бошқа машинангиз ҳам борми?

Айбдор: — Бор: синглим София Рустамова номидаги «Волга» ҳам менга қарашли.

Судья: — Демак, иккита машинангиз бор экан-да?

Айбдор: — Кечирасиз, укам Турсун Рустамов номидаги «ЕХ 92—92» маркали «ЗИМ» ҳам каминаники бўлади!

Судья: — Ў-ҳу, бир ўзингизга уч машина!

Айбдор: — Тўртинчисини, яъни «ТНБ 11—97» маркали «Волга»ни куёвим Турғун Мухторов миниб, гаштини суриб юрибди, ўзи бозорда паттачи...

Шу пайт Мусаеванинг кўзи Рустамовнинг кўзига тушди-ю... қўйинг, у ёғини айтмай қўяқолайлик. Шундай қилиб, чайқовчиларнинг «пири» деб ном олган Рустамов қўйиб юборилди. Ҳатто машинаси мусодара қилинмади ҳам. Хуллас, Мусаеванинг одати шунақа: оғзи қийшиқ бўлса ҳам бойнинг ўғли гапирсин қабилида иш кўради...

Фельетонимизнинг навбатдаги бобини учарларнинг учари деб ном чиқарган Малик Раҳимовга бағишламоқчимиз. Гапни чўзиб ўтирмасдан бойваччанинг ўз ошнасига ёзган хатини айнан кўчириб қўяқолайлик: «Қадрли дўстим! Аҳволимни сўраганинг учун раҳмат! Ўтган йили 91-магазинда мудир бўлиб турганимда, ростини айтсам, маошимнинг мазаси бўлмаса ҳам, даромадим зўр эди. Биздан харид қилувчи харидорлардан истаганингча юлиб қолишинг мумкин эди. Лекин дружиначилар аралашиб, ишнинг белига тепди, «Правда Востока» газетасида боплаб фельетон қилишди. Ҳайриятки, директоримиз (умрлари узоқ бўлсин) М. Қодиров орага тушдилар. Вақтинча, жамоатчиликнинг фикрини чалғитиш мақсадида менинг вазифамни пасайтирган бўлдилар. Қор ёғиб, излар босилгач, яна 49-магазинга мудир қилиб кўтардилар. Шундай, оғайни, еган оғиз ҳамма вақт уялади... Ҳозир ишим яна юришиб кетган. Остимдаги «95—58» номерли «Победа»м гумбурлаб юриб турибди. Хуллас, дўстим, одам бўлай десанг, бу ёкларга кел. Бирон магазинга ишга киритиб қўяман. Бир ой ўтар-ўтмас участкалик ҳам, машиналик ҳам. истасанг қўш хотинлик ҳам бўлиб оласан. Жавобингни кутиб МАЛИК».

Шу билан фельетонни тугатиб қўяқолмоқчи эдик. Лекин яқинда «бойвачча»ларнинг зиёфатида тасодифан иштирок этиб қолдик. Бу ерда бўлиб ўтган гаплардан бир қисмини айтиб ўтмасак, газетхон олдида гуноҳкор бўлиб қолишимиз мумкин. Зиёфатдагиларнинг ҳаммаси маст-аласт. Тинмай мақтанишади. Бири харидорлар ҳисобига қурган шоҳона участкасини мақтаса, бошқаси кўз юмиб очгунча «Победа» сотиб олганини гапиради.

— Ўрр-тоқлар... — деди пишчеторг ходими М. Левитан, — мен мастман... лекин, ўртоқлар, мен маст эмасман... Мен турганда сенларга мақтаниш ярашмайди. Сенлар харидорлардан юлсанг, мен сенларни қақшатаман... Яқинда 23-магазинга 13 килограмм, 109-магазинга 27 килограмм, 134-магазинга 15 килограмм ёғни кам бердим. Қани айтинглар-чи, арздод қилганларинг билан бирор иш чиқара олдиларингми, йўқ албатта. Директоримиз Малик Қодиров омон бўлсалар, бас. У киши менга виговор бераверадилар. Мен эса вах-ха-ха... Остимдаги «Победа»мни 13 кунлик даромадимга олганман. Ҳа, ўн уч кунлик...

Шундан кейин зиёфатдагилар бир-бирига гал бермай, яна мақтанишга тушиб кетдилар:

— Мен ўз «Волга»мни қайнотам туғилган кунимга совға қилди деб эълон қилдим, — деди бирови

— Мен «Волгам»ни сотиб. «Чайка» олмоқчиман,— енг шимариб мақтанишга тушди 131-магазин мудири Ғ. Собиров — Кимки харидор топса, 50 сўм ширинкомаси бор.

— Менингча бу анча оғир иш, — дея маслаҳат берди хўжалик ҳисобидаги 19-магазин филиалининг мудири Нуриддин Аҳадов, — мен «Победа»мни сотиб «Волга» олгунимча... у ёғини ўзларинг билиб олаверинглар...

Бу ўтиришга тасодифан иштирок этаётган Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз яқинидаги амиркон цехининг бошлиғи Қўчқор Саматов миниб юрган «99—60» номерли «Волга»мни поччам З. Тоиров номига расмийлаштириб қўйганман» деди-ю, лекин унинг гапини ҳеч ким эшитмади. Шу пайт цех омборчиси А. Агаев баланд овоз билан:

— Ўртоқлар! — деб юборди.— замон нозик... ҳаммага маълумки, сиз билан мен пулни қинғир йўллар билан топамиз. Шундай экан, «Победа» миниб юраверсак ҳам бўлади.

Фельетон тугади. Унга шундай хулоса ёзмоқчимиз: халқимизнинг ҳаёти кундан-кунга фаровонлашиб, турмушимиз гўзаллашиб бормоқда. Кишиларимиз бугун кечагидан маданийроқ яшамоқда: енгил машиналар, холодильниклар, приёмниклар, телевизорлар сотиб олмоқдалар. Буни улар ўз жамғармаларига, пешона тери билан топган пулларига сотиб олмоқдалар. Биз пешона тери билан топган, ўз ҳалол пулига машиналар сотиб олган, олаётган ўртоқларимизни чин юракдан табриклаймиз. Лекин юқорида номлари тилга олинган «бойвачча»лар эса ўз маиший турмушларини харидорлар ҳақига хиёнат қилиш, тарозидан уриш, қадоқ тошнинг тагини эговлаб қўйиш, яширинча юқори нарх билан ароқ сотиш сингари усуллар ҳисобига безаганлар. Октябрь районининг баъзи бир раҳбарлари эса, ўзлари манфаатдор бўлсалар керак, жиноятчиларга фатво бериб турганлар. Октябрь район пишчеторг раҳбарлари (директори М. Қодиров) ана шу юлғичларга нисбатан чора кўриш ўрнига, улар билан опоқ-чопоқ бўлиб оғиз-бурин ўпишиб юрибдилар.

Бугун жамоатчилик уларнинг олдига мана бундай саволни қўймоқчи:

— Ҳурматли «бойвачча»лар, марҳамат қилиб жавоб беринг-чи, қўша-қўша машиналар, кўз юмиб-очгунча қад кўтараётган дангиллама ҳовлилар, ҳар куни уйингизда берилаётган базми жамшидлар, шоҳона зиёфатлар кимларнинг ҳисобига бўлмоқда?

Ш. КУЗАНБОЕВ,
Х. ТЎХТАБОЕВ.

БУЗРУКОВ: — пул бўлса чангалда шўрва.
М. Воробейчиков чизган расм.

СЕВИМЛИ АРТИСТЛАРИМИЗ ТОШКЕНТДА

Кеча Тошкентдаги республика «Пахтакор» стадиони байрам либосини кийди. Улкан стадион трибуналари тамошабинларнинг ҳаммасини қўйнига ололмади. Жонажон партиямиз XXII съездига бағишланиб Москва, Ленинград ва Тошкент санъат усталари иштирокида ўтказилган катта байрамни ким кўришни истамайди дейсиз!

Майдонда броневик пайдо бўлади. Унда ҳаммага яқин ва жонажон Ленин турибди. Кучли қарсаклардан атроф ларзага келади. Ҳамма Лениндан кўз узмайди...

Доҳийнинг образини СССР халқ артисти Шукур Бурҳонов бажарди. Атоқли санъат устаси бир неча йиллардан бери Ленин образини яратиб, катта муваффақият қозониб келмоқда.

«Аврора»нинг садолари янграйди. Солдатлар, матрослар Қишлик саройни штурм қиладилар...

Санъат байрами бошланади. Севимли фильмларимиздаги кадрлар худди жонланиб кетгандай. Мана, «Тинч Дон»нинг қаҳрамони Григорий Мелехов отда пайдо бўлади. Тамошабинлар бу ролни ижро этган Петр Глебовни танийдилар. «Солдат ҳақида баллада »фильмида бош ролни ижро этган Антонина Максимова ва Владимир Ивашев, ажойиб қобилиятга эга бўлган кино артист Сергей Бондарчук, Ирина Скобцева ҳамда Николай Рибников, Зоя Феодорова, Глеб Романовлар самимий кутиб олинадилар.

Байрамнинг финали моҳирона тайёрланган. Финалда артистлар билан бирга, бир неча минг спортчи қатнашди.

Санъат байрамини катта муваффақият қозонишига бош режиссер И. Рахлин, рассом Ю. Юнгвальд-Хилькевич, балетмейстр Б. Завьялов катта ҳисса қўшганлар.

Халқаро аҳвол

А. А. ГРОМИКО БИЛАН Д. РАСК УЧРАШДИ

ЖЕНЕВА, 13 май. (ТАСС махсус мухбири). Кечаги кун сингари бугунги кун ҳам делегациялар бошлиқларининг учрашуви билан бошланди. Ҳолбуки бу кунларда Лаос проблемасини ҳал қилишга бағишланган халқаро кенгаш очилиши керак эди. Москва вақти билан соат 12 да АҚШ давлат секретари Дин Раск совет делегациясининг резиденциясига келди. У 10 майдан буён Женевада турибди.

Бу учрашув Америка делегацияси раҳбари билан Совет Иттифоқининг ташқи ишлар министри А. А. Громико ўртасида Женевадаги дастлабки учрашув эди. А. А. Громико — Ҳинди-Хитой масаласига бағишланган 1954 йилги Женева кенгашидаги раислардан биридир.

М. САДОВЯНУГА ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

БУХАРЕСТ, 12 май. (ТАСС). Бугун бу ерда халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси академик Д. В. Скобельцин румин ёзувчиси ва жамоат арбоби Михаил Садовянуга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотини топширди.

КОНГО РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИЙ ПАРЛАМЕНТИ ЧАҚИРИЛИШИ КЕРАК

ҚОҲИРА, 12 май. (ТАСС). МЕН агентлигининг Стэнливилдан хабар беришича, Конго Республикаси қонуний ҳукуматининг бош министри Антуан Гизенга Конгонинг мустақиллиги ва озодлигига ёрдам берувчи барча дўстона мамлакатларга телеграмма юборди. Телеграммада Конгонинг қонуний парламентини чақириш масаласида дарҳол ёрдам кўрсатиш юзасидан илтимос қилинади ва БМТ қўшинларининг ҳаракатларига қарши қатъий норозилик изҳор этилади.

Туркияда ҳукуматга қарши фитна қатнашчилари қамоққа олинмоқда

ПАРИЖ, 11 май. (ТАСС). Туркияда Туркиянинг собиқ бош министри Мендерес тарафдорларининг ҳукуматга қарши уюштирган ва фош қилинган фитнасида қатнашган кишиларни қамоққа олиш давом этмоқда. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Анқарадан хабар беришича, полиция кеча яна 83 кишини қамоққа олган. Шу вақтгача қамоққа олинганларнинг сони 200 кишига етади.

Қамоққа олинганларнинг кўпчилиги тарқатиб юборилган демократик партия ва адолат партиясининг аъзоларидир. Туркия армияси бош штабининг собиқ бошлиғи истеъфодаги генерал Гумушпал бу партияга раҳбарлик қилган эди.

Лаос бўйича кенгашга доир

ЖЕНЕВА, 12 май. (ТАСС махсус мухбири). Лаос проблемасини ҳал қилиш бўйича халқаро кенгашнинг 12 майга белгиланган очилиши кечиктирилди. Кенгашнинг бошланиш вақти кейинроқ эълон қилинади.

Ботвинник яна жаҳон чемпиони бўлди

Реванш матчининг 12 майда бўлган 21-партиясида Михаил Ботвинник ғалаба қозониб, 13 очкони қўлга киритди ва шахмат бўйича жаҳон чемпиони деган юксак номни қайтариб олди.

21-партияда Таль қора доналар билан ўйнаб, эски ҳинд ҳимоясининг кескин кураш вариантларидан бирини танлади. Кўп ўтмай тахтада мураккаб ҳолат вужудга келди. Бунда Ботвинник ташаббусни ўз қўлида мустаҳкам сақлаб турди. Фарзинларнинг алмаштирилиши ҳам қораларнинг аҳволини енгиллаштирмади. Ботвинник кескин ҳужумга ўтиб, 33-юришда Тални таслим бўлишга мажбур қилди. Ботвинникнинг бу ўйинда ва матчда қозонган ғалабасини Москванинг эстрада театри биносини тўлдириб ўтирган юзлаб тамошабинлар қизғин олқишлар билан қарши олдилар. Жаҳон чемпионини биринчи бўлиб Михаил Таль табриклади. У энди экс-чемпион бўлиб қолди. Михаил Ботвинник шахмат «тож»ини бешинчи марта қўлга киритди.

Ботвинник бу реванш матчида ўнта ғалаба қозонди, олтита ўйинни дуранг қилди ва 5 учрашувдагина ютқазди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида шаҳар хўжалигини ва аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш билан боғлиқ бўлган бир қатор масалалар кўриб чиқилди.

Ижроия комитет мажлисида, жумладан, шаҳар санитария тозалигининг ҳолати ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Санитария тозалаш тресті қайта ташкил этилиб, коммунал уй-жой фондига хизмат кўрсатувчи район конторалари барпо этилгач, бу иш бир мунча яхшиланди. Бироқ, санитария тозалаш тресті (бошлиғи ўртоқ Исмоилов) ишни тубдан яхшилаш учун мавжуд бўлган барча имкониятлардан фойдаланмаётир. Ахлатни заявкасиз ташиб кетиш соҳасида мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларида қўлланилаётган тажриба суст жорий қилинмоқда. Шаҳар кўчаларида ва ҳовлиларда жуда кўп ахлат тўпланиб қоляпти. Ахлат ташийдиган машиналар парки кейинги ойларда деярли икки баравар кўпайганлигига қарамай, улардан фойдаланиш ёмонлашиб кетди.

Ижроия комитет аъзолари санитария тозалаш тресті ва ободонлаштириш бошқармасининг фаолиятини жиддий танқид қилдилар. Санитария инспекциясининг ходимлари ҳам танқид қилинди. Санитария тозалаш трестининг бошлиғи ўртоқ Исмоиловга қаттиқ виговор эълон қилинди. У, агар икки ойлик муддат ичида трестнинг ишини узил-кесил равишда яхшиламаса, вазифасидан олиб ташланажаги ҳақида огоҳлантирилди.

Шаҳар Советининг ижроия комитети район ижроия комитетларининг раислари эътиборини тозалик учун курашни кучайтириш зарурлигига қаратди. Бу ишни ҳаммадан яхши ташкил қилган меҳнаткашлар депутатлари Ленин район Совети ижроия комитетининг ташаббусини қўллаб-қувватлаш тавсия этилди. Шаҳар Советининг ижроия комитети қабул қилган қарорда Тошкентнинг санитария ҳолатини яхшилаш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Шунингдек, йиғилишда тўрт ойлик чакана савдо товар обороти плани қандай бажарилганлиги ҳақидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Шаҳарнинг кўпчилик савдо ташкилотлари планни бажармадилар. Товарларни базалардан савдо тармоқларига ташиб келтиришда узилишга йўл қўйиш фактлари содир бўлмоқда, савдо қилиш соатлари харидорларнинг талабларига тўла мосланган эмас. Айрим савдо ходимлари планни бажариш учун курашда ташаббус ва қатъиятлик кўрсатмаётирлар.

Ижроия комитет томонидан қабул қилинган қарорда чакана савдо товар обороти ярим йиллик планни бажариш ва меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишни яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди.

Шаҳар Совети ижроия комитетининг мажлисида шаҳар ерости хўжалигини инвентаризация қилиш ҳақидаги ва бошқа бир қатор масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор экранида

14 МАЙДА

12.00. «Физкультура билан шуғулланинг».
12.25. Инглиз тили дарсидан рус тилида 19-машғулот.
13.00. Мультипликацион фильм.
13.20. «Опа-сингил Раҳмоновалар» — бадиий фильм.
18.30. Янги қўғирчоқ фильми.
18.40. Телевизион янгиликлар.
19.00. Бадиий фильм.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 14/V да эрталаб **Олтин калид**, кечқурун **Риголетто**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 14/V да **Гамлет**, 16/V да **Ҳуррият**.

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Сўнгги залплар — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Евдокия — «МИР», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кеч соат 5 дан).

Музика командаси йигитлари— СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Номавжуд одам — НАВОИЙ номли (кеч соат 5 гача).

Аср тенгдоши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Номсиз орол — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Номавжуд одам — «ВАТАН» (кеч соат 8 ярим ва 10 да), НАВОИЙ номли (кеч 9 ва 10-40 минутда), ТЕЛЬМАН номли (кеч 8 яримда), «УДАРНИК» (кеч 8-45 минут ва 11 да).

Сўнгги залплар — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8-45 ва 10-20 минутда).

Хайр, каптарлар — КАФАНОВ номли (кеч соат 8-45 ва 10-20 минутда).

«Кобра» операцияси—СТЕПАН РАЗИН» номли (кеч соат 8-45 ва 10-15 минутда).

СТАЛИН НОМЛИ ПАРКДА
(ёзги театр)
20 майдан 30 майгача
ЛОҲУТИЙ НОМЛИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОЖИК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ
ГАСТРОЛЛАРИ

20/V да — **Дохунда.**
21/V да — **Рудакий.**
22/V да — **Момақалдироқ.**
23/V да — **Севганидан айрилмасин.**
24/V да — **Имтиҳон.**
25 /V да — **Шоҳ Лир.**
26 /V да — **Ҳаёт ва ишқ.**
27 /V да — **Қулаш.**
28 /V да — **Севганидан айрилмасин.**
30 /V да — **Рудакий.**

Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар театр кассасида ҳар куни кундуз соат 2 дан ва район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
14 майда
эстрада концерти
(Шодлик кечаси)

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов**, Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Жалол Осимов**, солистлардан **Фахриддин Умаров, Зокир Султонов, Тўхта Рисметова, Роза Қурбонова, Собир Маҳкамов, Турсун Қодирова, Эльбрус Муҳитдинов, Омон Абдураззоқов** ва ўзбек чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Интермедиялар автори ва режиссёри — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Амин Турдиев.**

Программада: ашулалар, лапарлар, рақслар ва интермедиялар.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

Ташкилот, корхона, муассаса ва гражданлар диққатига!
„Гужтранс“ комбинати
БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ, ЁҚИЛҒИ, МЕБЕЛЬ, АХЛАТ ВА ҲОКАЗОНИ
от-улов транспортида
ташиш учун
ЗАКАЗ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қорасарой кўча, 322-уй. Телефон—41-185.

«ТАШГОРГАЗ» ТРЕСТИГА
4. 5. 6-разрядли **слесарлар, юкчилар, охранниклар,** шаҳар газ хўжалигини эксплуатация қилишга доир слесарлар ихтисосига ўргатиш учун
18 га етган ёшлар
керак
Т. Шевченко кўчаси, 11-а уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.
Р. 00870. Нашр. В. 1595.